

RAMAZAN-I ŞERİFE DAİR

2021 yılı Ramazan Ayına çok az bir zaman kaldı. Yaklaşan bu çok kıymetli aya zihni, hissi bir hazırlık adına Ramazan Risalesi üzerine biraz tefekkür etmek istiyorum

İkinci Risale olan İkinci Kısım

398

Ramazan-ı Şerife dairdir

[Birinci kısmın âhîrinde şair-i İslâmiyeden bir nebze bahsedildiğinden şairin içinde en parlak ve muhteşem olan Ramazan-ı Şerife dair olan bu ikinci kısımda, bir kısım hikmetleri zikredilecektir.

Bu İkinci Kısım, Ramazan-ı Şerifin pek çok hikmetlerinden dokuz hikmeti beyan eden "Dokuz Nükte"dir.]

ŞEİR-İ İSLAMİYE NE DEMEK ?

ŞEİR-ŞİAR : İ2, belirti, ayırt edici nişan anlamına geliyor.

ŞEİR-İ İSLAMİYE : İslam dinine ait ve onu ifade eden, bütün müslümanlara bakan, umumun hissedar olduğu, mesul olduğu işlerdir.

Bunlara misal verecek olursak ezan, sarık, kelime-i terhid, besmele, hutbe, kelimat-ı mübareke, kıyafet, mezar taşları, yazı vs.

Şeair-i İslamiye çok önemlidir. Zira basit gözükse hatta bir kısmı farz dahi olmayan bu hakikatlar içinde koca bir İslamiyet hakikatını taşıdığı için çok büyük bir öneme sahiptir. Mesela bayrak 2 metrelik bir kumaştır ama

o kumaş üzerinde koca bir bağımsızlık müca-
deleri binlerce şehid ve gazinin hayatı
bir ulusun namusu ve şerefi yüküdür.

Şeair-i İslamiye de bu nevidendir? Zahirî kō-
çuk gibi gözükür içi koca bir İslamiyeti taşı-
r.

Sekizinci Nükte:

Mektubat-396

Buna dair bir düstur-u hakikatı beyan etmek lâzım. Şöyle ki:

Nasıl "**hukuk-u şahsiye**" ve bir nevi **hukukullah** sayılan "**hukuk-u umumiye**" namıyla iki nevi hukuk var; öyle
de: Mesail-i şer'iyede bir kısım mesail, eşhasa taalluk eder; bir kısım, umuma, umumiyet itibariyle taalluk eder ki;
onlara "**Şeair-i İslâmiye**" tabir edilir. Bu şeairin umuma taalluku cihetiyle umum onda hissedardır. Umumun rızası
olmazsa onlara ilişmek, umumun hukukuna tecavüzdür. **O şeairin en cüz'isi (sünnet kabilinden bir mes'elesi)**
en büyük bir mes'ele hükmünde nazar-ı ehemmiyettedir. Doğrudan doğruya umum âlem-i İslâma taalluk
ettiği gibi; Asr-ı Saadetten şimdiye kadar bütün eazım-ı İslâmın bağlandığı o nuranî zincirleri
koparmaya, tahrib ve tahrif etmeye çalışanlar ve yardım edenler düşünsünler ki, ne kadar dehşetli bir
hataya düşüyorlar. Ve zerre miktar şuurları varsa, titresinler!..

Paragrafta şeair-i İslamiyenin tanımı yapılıyor:

ŞEİR-İ İSLAMİYENİN HUSUSİYETLERİ

- 1 → UMUMA BAKAR
- 2 → UMUMUN RIZASI OLMADAN İLİŞİLMEZ
- 3 → İLİŞİLİRSE UMUMUN HAKKINA TECAVÜZDÜR
- 4 → ŞEİRİN EN CÜZ'İSİ EN BÜYÜK BİR MESELEDEN
DAHA EMMİYETLİDİR
- 5 → DOĞRUDAN ALEM-İ İSLAMATAALLUK EDER
- 6 → ASR-İ SAADETTEN ŞİMDİYE KADAR VE EBEDE
KADAR EHL-İ İMANIN BAĞLANDIĞI NURANİ
ZİNCİRLERDİR

Sünnet-i Seniye'nin içinde en mühimmi, İslâmiyet alâmetleri olan ve şaire de taalluk eden Sünnetlerdir. Şair, âdeta hukuk-u umumiye nevinden cem'iyete ait bir ubudiyettir. Birisinin yapmasıyla o cem'iyet umumen istifade ettiği gibi, onun terkiyle de umum cemaat mes'ul olur. Bu nevi şaire riya giremez ve ilân edilir. Nafile nev'inden de olsa, şahsî farzlardan daha ehemmiyetlidir.

LEM'ALAR-54

Şair bir nokta bana şeriatı yarı din hakikatını dolayısı ile şairi hakiki olan Allah'ı hatırlatan şeylerdir. Adeta her bir şair çok bilgili bir hoca bir muallim hükmüne geçiyor.

Kur'an, kendi kendini himaye edip hâkimiyetini idame eder

Bir zâtı gördüm ki yeis ile mübtela, bedbînlikle hasta idi. Dedi: Ülema azaldı, kemmiyet keyfiyeti. Korkarız dinimiz sönecek de bir zaman

Dedim: Nasıl kâinat söndürülmezse, iman-ı İslâmî de sönemez. Öyle de, zeminin yüzünde çakılmış mismarlar hükmünde her an

Olan İslâmî şair, dinî minaret, ilâhî maabid, şer'î maalim itfa olmazsa, İslâmiyet parlayacak an be-an!..

Her bir mabed bir muallim olmuş tab'ıyla tabaya ders verir. Her maalim dahi birer üstad olmuştur; onun lisan-ı halî eder telkin-i dinî; hatasız, hem bînisyan.

Herbir şair bir hoca-i dânadır, ruh-u İslâmî daim enzara ders veriyor. Mürur-u a'sar ile sebab-i istimrar-ı zaman.

Güyaecessüm etmiş envâr-ı İslâmiyet, şairi içinde. Güyaecessüm etmiş zülâl-i İslâmiyet, maabidi içinde. Birer sütun-u iman.

Güyaecessüd etmiş ahkâm-ı İslâmiyet, maalimi içinde. Güyaecessüd etmiş erkân-ı İslâmiyet, avalimi içinde. Birer sütun-u elmas. Onunla murtabittir zemin ile âsüman.

SÖZLER-731

(KELİMELER: İTFA: Sönme, MAALLİM: inanc, itika da ait mes'eleler
MİSMAR: Demir kazık DÂNA: Bilgili AVALİM: Alemler, cihan)

Şair bu kadar önemli ve bu şair içinde en parlak Ramazan-ı Şerif olarak ifade edilmiş. Gerçekten de eskiden şair inançlara mensup insanlar da Ramazan ayına ve bu ayda oruç tutanlara saygı ve hürmet göstermişler. Ulu orta yemek yememeye özen göstermişler.

Ramazan-ı Şerif şair-i İslamiyeden olduğur için bu ayda şer-i özü olup oruç tutamayanlar bile ulu orta yemek yememelidir, yiyemez. Hatta çocuklarımızda bile yaş itibarı ile oruç tutmadıkları için sokakta açık ve aleni yemek veya farklı bir şey yiyip ihamelerine müsaade etmemeliyiz. Çok önemli bir mesele.

RAMAZAN-I ŞERİFİN HİKMETİ NEDİR?

Ramazan-ı Şerife dairdir

[Birinci kısmın âhîrinde şair-i İslâmiyeden bir nebze bahsedildiğinden şairin içinde en parlak ve muhteşem olan Ramazan-ı Şerife dair olan bu ikinci kısımda, bir kısım hikmetleri zikredilecektir.

Bu İkinci Kısım, Ramazan-ı Şerifin pek çok hikmetlerinden dokuz hikmeti beyan eden "Dokuz Nükte"dir.]

Cenab-ı Hak "Hâkim-i Mutlak"tır. Her işinde, her fiilinde zerre miktar abes yapmaz, her işinde her fiilinde, her emrinde bir çok maslahat ve gayeler murad ederek yapar.

Kurban ve sünnet-i seniyeye ile bana emredilen ve tavsîye edilen ibadetlerde de, emirlerde de bu hikmet hakikati tezahür eder.

Amma bana abd olarak düzen vazife bu emirleri hikmete binaen yapmak değildir. Allah, Rab emre der abd sorgusuz sualsiz itaat eder.

Zira mülk umumen Onundur. İstedikine istediğini yapar, yaptırır. Hiçbir şekilde Rabb sorgulanmaz neden için svaillerine tabi tutulmaz.

Hatta bizlere emneten verilen saylarda "mâlikîyet" zannı ile yaptığım taarrufatta kimsenin müdahalesine izin vermeziz, hatta çok üstleyen olursa "sanane" der geçistiririz

Emir ve itaatte ilk ve tek şart "EMR-i İLAHİ"dir.

Bir kişi yaptığı ibadetlerde o ibadete dair hikmetleri bilmeden yalnızca "Allah emrettiği için yaparım" maksud manaya ulaşır.

HİKMETİ ÖĞRENMENİN FAYDASI NEDİR?

Bu ilk ve önemli adımı geçtikten sonra İslamiyete dair emir ve ibadetlerde, hikmeti anlamak o fiil ve ibadetin icasını doldurmak, şurlandırmak adına çok önemlidir.

"Allah emreder ben yaparım" ön şartı beni bu emir içindeki incelikleri anlamama engel teşkil etmemeli ve bunu tenbelliğime "nurani bir kılıf" haline getirmemeliyim.

KİME HİKMET VERİLMEŞSE İŞTE ONA PEK ÇOK HAYIR VERİLMİŞTİR. {BAKARA SURESİ / 269}

Hikmeti araştırmak bana emredilen o ibadetin veya yapmış olduğum fiilin veya söylemiş olduğum kelamın icasını öğrenip insanîyetimle bunu tasdik etmek demektir.

"İnsana acı veren anlamsızlık" ilkesi felsefecilerin dünyasında "hikmeti görememekten" kaynak

lı bir kelam ve inanıştır.

İste Allah'ın emrine şartsız teslimiyetten sonra o ibadet içindeki hikmeti görmek o ibadeti "isteksiz", "yarım yamalak", "korkuya dayalı" yapmaktan beni kurtarır.

HİKMETİNE SUAL OLUNMAZ MI?

Bu tabir çok yanlış kullanılarak "akletmezmişiniz" "düşünmezmişiniz" diye ikazlarla müntesiplerini akletmeye, düşünmeye teşvik eden, emreden bir dini "sormaya kapalı", "aklını kullandırmada inanılan" hale getirmek için kullanıldı.

Düşünmek, akletmek, sormak, sorgulamak insanîyetin bir gereksinimidir, fıtratın neticesidir. Yani amaç açık aramak değil zaten mahiyetinde açık olan bir din müntesiplerini "düşünmeye" teşvik etmez, "aklını kullan" demez.

Akil iptal edilerek dine intisap edilmez. Akıllı olmayanın dini de olmaz. Amma hata suredan başlıyor din ve islamiyet insanîyetin bütünü ile anlaşılacak bir hakikattir.

İnsanîyet doğru tanımlanırsa, aklın yanında kalp, ruh, vicdan, suur gibi noktalar anlaşılırsa o zaman islamiyet insanîyeti bütünü ile "feth" eder. Sormak, hikmeti araştırmaktaki amaç da böyle olmalıdır.

Bunun çok güzel bir misalini Kur'an'da bana Hz. İbrahim (AS) vermektedir.

İbrahim: "Rabbim! Ölüleri nasıl dirilttiğini bana göster" dediğinde, "İnanmıyor musun?" deyince de, "Hayır öyle değil, fakat kalbimin tatmin olması için " demişti. " (BAKARA 260)

İnsan yalnızca akıldan ibaret değildir. Bazen aklına yatsa bile kalbi tasdikte zorlandığı meseleler vardır. İbrahim (A.S)'in hayatında geçen bu bölüm ile bana anlatılmak istenen manalardan biri şu olabilir

"Dinin emir ve yasakları, imana dair hükümleri yalnızca akıl ile anlaşılır. Akıl insanın bir hakikatı kavrayış mekanizmasında üçüncü sırada olup, dinde esas olan tasdik, iz'an, iltizam ve itikad gibi noktalar akıldan sonradır.

MERATİBİ DİMAĞ

HAKİKATİ İMANİYE VE DİNİ AİT MƏSƏLƏLƏR BÜTÜNƏ BAKAR VE BÜTÜNSƏLİK İLE ANLIŞILIR

İTIKAD
İLTİZAM
İZ'AN
TASDIK
TAAKKUL
TASAVVUR
TAHAYYÜL

Felsefe yalnızca bunları esas alır ve anlamaya çalışır.

İslamiyetin esasları ve emir ve yasaklarında ki hikmet bir kısmı akla, bir kısmı kalbe, bir kısmı zerre vs. mebnidir. İbrahim (AS) bu kıssası ile Kur'an bana iki derinliği ders veriyor.

1- Hakaiki imanîye içinde ki derinlik

2- İnsanın bütünselliği içindeki derinlik.

İşte hikmeti aramak hakiki iman olan kalbi mutmaahlığı yakalamak adına çok büyük bir önem arz ederken, hikmetinden sual edilmez kavram da mahlukiyetimizin kayıtlılığı ile kavrayamadığımız bir bazı şeylerde acemimizin ifadesi olarak dile döken bir ibadet hali olur.

İşte bu Ramazan Risalesinde, Ramazan-ı Şerif'in pek çok hikmetlerinden dokuz hikmeti nazara verilecek.

Ramazan-ı Şerife dairdir

[Birinci kısmın âhîrinde şair-i İslâmiyeden bir nebze bahsedildiğinden şairin içinde en parlak ve muhteşem olan Ramazan-ı Şerife dair olan bu ikinci kısımda, bir kısım hikmetleri zikredilecektir.

Bu İkinci Kısım, Ramazan-ı Şerifin pek çok hikmetlerinden dokuz hikmeti beyan eden "Dokuz Nükte"dir.]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ

"O Ramazan ayı ki, insanlara doğru yolu gösteren, ap açık hidayet delillerini taşıyan ve hak ile bâtilin arasını ayıran Kur'ân, o ayda indirilmiştir." (BAKARA - 185)

Ramazan Risalesinde Bakara Suresi 185. ayetin tefsiri yapılıyor. Ayette dikkatimi çeken "ay" tabiri. Yani insanlar bazen şerhi bir özür olmadan bazı günlerde orucu olup, bazı günler tutmuyor. Ramazan orucu Ramazan ayında tutulur. Şerhi bir özür olmadan bu oruç terk edilmez. Terkeden kişi kafir olmaz, ama günahkar olur. Eğer oruç ibadetini Ramazan Ayını inkar etse kafir olur.

Birinci Nükte:

MEXTVBA7-399

Ramazan-ı Şerifteki savm, İslâmiyetin erkân-ı hamsesinin birincilerindedir. Hem şair-i İslâmiyenin a zamlarındandır.

İşte Ramazan-ı Şerifteki orucun çok hikmetleri; hem Cenab-ı Hakk'ın rububiyetine, hem insanın hayat-ı içtimaiyesine, hem hayat-ı şahsiyesine, hem nefsin terbiyesine, hem niam-ı İlahiyenin şükrüne bakar hikmetleri var.

Dokuz nüktenin başında Ramazan-ı Şerif içinde tutulan orucun (üç şekilde ifade edilmiş savm, siyam oruç) hikmeti nazara verilirken dört yerde de Ramazan Ayının önemine vurgu yapılıyor. Çünkü Ramazan ayı içerisinde Kur'an'ı, orucu, zekatı, sadakayı, Kadir gecesini, teravih ile süslenmiş namazı saklayan, barındıran bir hakikat. Bütün bu mânaları özellikle Kur'an'ı daha iyi anlamak adına beseri kayıtları en aza indirmek adına oruç ibadeti çok büyük önem taşıyor amma Ramazan Ayı yalnızca oruçtan ibaret değil.

Cenab-ı Hak'ın rububiyeti noktasında orucun çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki:

399

Cenab-ı Hak zemin yüzünü bir sofraya nimet suretinde halkettiği ve bütün enva'-ı nimeti o sofrada

مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

bir tarzda o sofraya dizdiği cihetle, kemal-i rububiyetini ve rahmaniyet ve rahîmiyetini o vaziyetle ifade ediyor. İnsanlar gaflet perdesi altında ve esbab dairesinde o vaziyet ifade ettiği hakikatı tam göremiyor, bazan unutup. Ramazan-ı Şerifte ise, ehl-i iman birden muntazam bir ordu hükmüne geçer. Sultan-ı Ezelî'nin ziyafetine davet edilmiş bir surette akşama yakın "Buyurunuz" emrini bekliyorlar gibi bir tavr-ı ubudiyetkârane göstermeleri, o şefkatli ve haşmetli ve külliyetli rahmaniyete karşı, vüs'atlı ve azametli ve intizamlı bir ubudiyetle mukabele ediyorlar. Acaba böyle ulvî ubudiyete ve şeref-i keramete iştirak etmeyen insanlar insan ismine lâyık mıdır?

Cenab-ı Hak'ın Rububiyeti yani yaratmış olduğu varlıkları terbiye eden, hayatının devamını sağlayan vasfı var. Cenabı Hak "Rabb"dır. Bütün mahlukat "abddir".

Bu rububiyet ve abdiyyet ilişkisinin farkındalığı çok önemlidir zira "şirkin" vehmi hareket sahası burasıdır. İnsan varlığı ve varlığın yorumları çok dikkatli olmalı bu yorumlamaları arzi görüş ve beşvelerle yapmamalıdır. Bu hataya düşerse o zaman "Rububiyet" unutulur bir ilah Allah olarak kabul edilse de rububiyet sahasında binlerce ilahlar hükmünde şeylere tersir verilir. O yüzden zordur abd olmak abdu-lah olmak.

Bununla ilgili geçen gün insan edilen bir mânâyı Rububiyetin anlaşılmasındaki öneme binaen paylaşıyorum.

ZORDUR ABDULLAH OLMAK

✂ Abd kelimesinin geniş manası her an yaratılan ve o yaratılışında bir Rabbe muhtaç olan varlık demektir.

✂ Kainatta ki her şey varlığı ile bir İLAHI varlığının devamındaki terbiye ile o ilahın RABLİĞİNİ ders verir ve işaret eder.

✂ İnsan akli ve şuurunu kullanıp vahyin terbiyesine tabi olduğunda kainattaki bu varoluşu bir kaynağa göre anlamlandırır. Hiç bir şeyin varlığının başka bir varlık cinsi ile kaim olmayacağını bilir müşahade eder.

✂ Kendini Kur'an'ın imanı tahkiki eğitiminden mahrum bırakan kişi kainatta ki varoluşu sebep sonuçla anlamlandırdığı gibi kendinin var oluşunu ve varlığının devamını bir Rabbe vermeyi unuttur. Bu gaflet ile sebepleri varlığının devamında olmazsa olmaz yaparak "bu olmazsa ben ne yaparım" "bununla hayatım devam ediyor" diyerek vehmi ilahalara ibadet etmeye başlar.

✂ Bu insan çoğu zaman "Abdü'n nâs" olur, "Abdü'n para" olur, "Abdü'n nefis", "Abdü'n iş" olur ama "ABDULLAH" olamaz. Vehmi ilahlar kurtulup "Abdullah" olmak zordur.

İşte Cenabı Hak bana kainatta Rububiyetini söyle gösteriyor.

ZEMİN YÜZÜNÜ BİR SOFRA-İ NİMET

OLARAK HALK EDEREK

ENVA-İ NİMETİ HESAPSIZ

BİR TARZDA DİZEREK

→ Kemal-i Rububiyetini

→ Rahmaniyetini

→ Rahimiyetini

IFADE EDİYOR

Zemin yüzü bir sofrâ-î nimet ve o sofrada basta benim yarı insanın bütün maddi manevi cihazatına lâyık nimetler yaratılıyor. Şekiller, renkler göz için bir nimet sofrası, sesler, nağmeler kulak

icin bir nimet sofrası, muhabbet, sergi, ask
kalp için bir nimet sofrası, ilim, mâna marifetul-
lah zihin için akıl için bir nimet sofrası, taomlar
yiyecekler, içecekler mide ve kuwei zaika
icin bir nimet sofrası.

Envani nimetler bu sofralarda her an önümüze
kaldırılıp koyuluyor.

Ve bunları yalnız insan için yapmayı kemali Ru-
bubiyetini bütün mahlukatına da aynı muameleyi
yapmasıyla gösteriyor.

Kafir, münafık, yahudi, hristiyan, müslimen
ateist demeden **Rahmaniyeti** ile her mah-
luka verir.

Rahimiyet biraz daha iman şuuruna ve kalbe
bakar. Rahmaniyette herkes muhatap olur ama
varlık üzerinden kaynağa ulaşp Rahimiyeti
bulmak ancak iman ehline hastır diye anlıyor-
rum.

Bunca nimetler bu üç ana gaye için verilsede
çoğu zaman "bolluktan", "üfetten", "gafletten"
vs. çeşitli sebeplerden dolayı bu moralari
unutuyorum.

İnsanlar gaflet perdesi altında ve esbab dairesinde o vaziyetin ifade ettiği hakikatı tam göremiyor, bazan unutuyor.

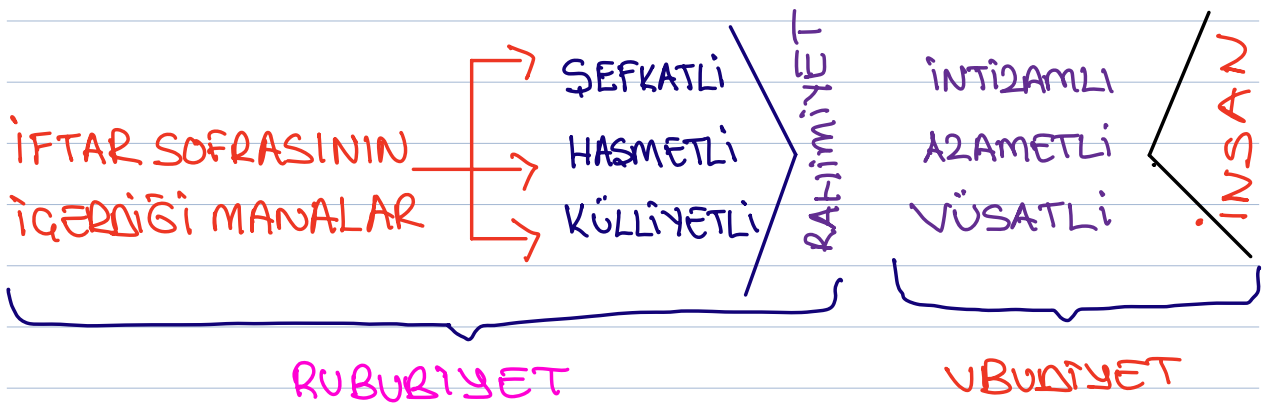
Ramazan-ı Şerifte ise, ehl-i iman birden muntazam bir ordu hükmüne geçer. Sultan-ı Ezeli'nin ziyafetine davet edilmiş

bir surette akşama yakın "**Buyurunuz**" emrini bekliyorlar gibi bir tavrı ubudiyetkârane göstermeleri, o şefkatli ve
haşmetli ve külliyetli rahmaniyete karşı, vüs'atli ve azametli ve intizamlı bir ubudiyetle mukabele ediyorlar. Acaba
böyle ulvî ubudiyete ve şerefi keramete iştirak etmeyen insanlar insan ismine lâyık mıdır?

Ramazan-ı Şerif'te ehli iman askeriyedeki yemek sistemi gibi hazır kitle bekleyip Sultanı Ezelî'nin davetine icabet etmiş bireyler gibi "buyurunuz" emrini bekliyor tarzda bir tavrı. Ubudiyet kerâhine ile şefkatli, hasmetli, külliyyetli bir rahimiyyete vüs'atli, azametli, intizamlı bir ubudiyet gösteriyor. Demek ben iftar sofrasına oturduğumda yalnız yemeklere odaklanıyorsam yalnızca rahimiyyete muhatap oluyorum.

Fakat acz, fakrim anlayıp mama arkasındaki manaya bakıp şefkati, hasmeti, külliyyeti görüp bu şekilde bir ubudiyet hali gösteriyorsam rahimiyyete muhatap oluyorum.

Demek iftar sofrası bana bu maddeleri ders veriyor.

Ramazan-ı Şerifte iftar sofrasında bu maddeleri okuyabilirsem o zaman rahimiyyete muhatap oluyorum.

haşmetli ve külliyyetli rahmaniyete karşı, vüs'atli ve azametli ve intizamlı bir ubudiyetle mukabele ediyorlar. Acaba böyle **ulvî ubudiyete** ve **şeref-i keramete iştirak etmeyen** insanlar insan ismine **lâyık mıdırlar?** **MEKTUBAT 399**

Risale-i Nur'un diline muhalif bir üslub ile birinci nükte bitiyor. Külliyyatın farklı yerlerinde bir kaç yerde böylesi sert üslub kullanılmış. Kullanılan yerlere bir künca mesela Tabiat Risalesi, Türkçe ibadeti isteyen güruha karşı kullanıldığını görüyorum.

Yirmüçüncü Lem'a

176

Tabiat Risalesi

(Onyedinci Lem'anın Onaltıncı Notası iken ehemmiyetine binaen Yirmüçüncü Lem'a olmuştur. Tabiatın gelen fikri küfrüni dirilmeyecek bir surette öldürüyor; küfrün temel taşını zır ü zeber ediyor.)

İhtar

Şu notada, Tabiiyunun münkir kısmının gittikleri yolun içyüzü ne kadar akıldan uzak ve ne kadar çirkin ve ne derece hurafe olduğu, lâakal doksan muhali tazammun eden dokuz muhal ile beyan edilmiş. Sair risalelerde o muhaller kısmen izah edildiğinden; burada gayet muhtasar olmak haysiyetiyle, bazı basamaklar tayyedilmiştir. Onun için, birdenbire, bu kadar zahir ve aşikâre bir hurafeyi nasıl bu meşhur âkıl feylesoflar kabul etmişler, o yolda gidiyorlar, hatıra geliyor. Evet onlar, mesleklerinin içyüzünü görememişler. Hem hakikat-ı meslekleri ve mesleklerinin lâzımı ve muktezası odur ki; yazılmış herbir muhalin ucunda beyan edilen o çirkin ve müstekreh ve gayr-ı makul

(Haşiye): Bu risalenin sebab-i te'lifi; gayet mütecevizane ve gayet çirkin bir tarz ile hakaik-i imaniyeyi tezyif edip, bozulmuş aklı yetişmediği şeye hurafe deyip, dinsizliği tabiata bağlayarak, Kur'ana hücum edilmesidir. O hücum ise, şiddetli bir hiddeti (kalbe) kaleme verdi ki, şiddetli ve galiz tokatları o mülhidlere ve haktan yüz çeviren bätîl mezheblilere yedirdi. Yoksa Risale-i Nur'un mesleği, nezihane ve nazikane ve kavli leyyindir.)

ehven-üş şer ihtiyar edilmiş. Diyar-ı İslâm'da ise; muhit, o kelimat-ı mukaddesenin meal-i icmalisini ehl-i İslâma lisan-ı hal ile ders veriyor. **An'ane-i İslâmiye ve İslâmî tarih ve umum şair-i İslâmiye ve umum erkân-ı İslâmiyete ait muhaverat-ı ehl-i İslâm, o kelimat-ı mukaddesenin mücmel meallerini, mütemadiyen ehl-i imana telkin ediyorlar. Hattâ şu memleketin maabid ve medaris-i diniyesinden başka makberistanın mezar taşları dahi, birer telkin edici, birer muallim hükmündedir ki; o maânî-i mukaddeseyi, ehl-i imana ihtar ediyorlar. Acaba kendine müslüman diyen bir adam, dünyanın bir menfaati için, bir günde elli kelime Firengî lügatından taallüm ettiği halde; elli senede ve her günde elli defa tekrar ettiği Sübhanallah ve Elhamdülillah ve Lâ ilahe İllallah ve Allahü Ekber gibi mukaddes kelimeleri öğrenmezse, elli defa hayvandan daha aşağı düşmez mi? Böyle hayvanlar için, bu kelimat-ı mukaddese tercüme ve tahrif edilmez ve tehcir edilmezler! Onları tehcir ve tağyir etmek, bütün mezar taşlarını hakketmektir; bu tahkire karşı titreyen mezaristandaki ehl-i kuburu aleyhlerine döndürmektir.** **MEKTUBAT - 434**

434

Yani her insan insanîyetini kullanarak anlayıp tasdik edecek yada tabiat risalesinde ki muhalatları da red edecek için böyle tabirler kullanılmış.

İKİNCİ NÜKTE

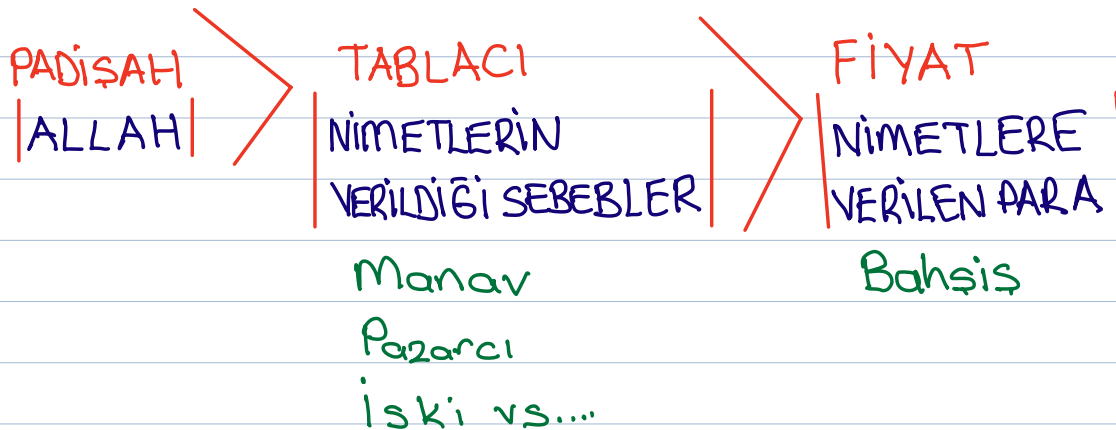
Ramazan risalesinde ikinci nükte Ramazan-ı mübareğin savmının Cenab-ı Hak'ın nimetlerinin şükrüne baktığı yön ele alınıyor.

İkinci Nükte:

Ramazan-ı Mübareğin savmı, Cenab-ı Hak'ın nimetlerinin şükrüne baktığı cihetle, çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: Birinci Söz'de denildiği gibi, bir padişahın matbahından bir tablacının getirdiği taamlar bir fiyat ister. Tablacıya bahşis verildiği halde, çok kıymetdar olan o nimetleri kıymetsiz zannedip onu in'am edeni tanımamak nihayet derecede bir belâhet olduğu gibi, Cenab-ı Hak hadsiz enva'-ı nimetini nev'-i beşere zemin yüzünde neşretmiş. Ona mukabil, o nimetlerin fiatı olarak, şükür istiyor. O nimetlerin zahirî esbabı ve ashabı, tablacı hükmündedirler. O tablacılara bir fiyat veriyoruz, onlara minnetdar oluyoruz; hattâ müstehak olmadıkları pek çok fazla hürmet ve teşekkür ediyoruz. Halbuki Mün'im-i Hakikî, o esbabdan hadsiz derecede o nimet vasıtasıyla şükre lâyıktır. İşte ona teşekkür etmek; o nimetleri doğrudan doğruya ondan bilmek, o nimetlerin kıymetini takdir etmek ve o nimetlere kendi ihtiyacını hissetmekle olur.

Birinci Söz'de geçen her Risale-i Nur okuyucusu tarafından bilinen bir yenden atıf yapıyor. Padişah mutfağında bir tablacının getirdiği taamlar bir fiyat istiyor.

TEMSİLİ SEMATİZE EDERSEM

Dünya hikmet diyor ve Allah bu dünyada tasarrufunu "esbab" ile yapıyor. Nimetler noktasında da durum bu minvalde seyrediyor. Cenabı Hakk'ın rahmet mutfağında pişirilen, yaratılan nimetler "tablacı" hükmündeki esbabla veriliyor. Bizde bu nimetleri alırken bir ücret veriyoruz.

Burası çok önemli verdiğimiz ücret **bahşis** tir.

Lokanta da asıl fiyat ayrı bahşis ayrıdır ve bahşis asıl fiyattan çok çok aşağıdadır. Bahşisi verip ben garsona bahşis verdim diyerek asıl ücreti ödemedim lokantadan çıkamayız.

Diğer bir husus verilen bu bahşis o nimetin ücreti değil "hizmetin bedeli". Nasıl ki faturalarda "hizmet bedeli" adı altında yapılan hizmetler için bir ücret alınır öyle de benim tablacılara verdiğim ücret nimetin parası değil hizmetin bedeli.

Bir başka hususta verilen para satılan üründen değerlidir ticaretle. Paramızla biz ürünü almaya hak ederiz yani bir cihette paramız üründen değerlidir. Fakat Cenabı Hakk'ın rahmet mutfağında çıkan hiçbir ürüne verdiğimiz bahşis o ürünün değerini değildir. Hiçbir dünyevi değer suyu yaratamaz ve suyun değeri olmaz. Sair nimetleri bu noktada kıyaslayabiliriz.

Tablacıya bahşış verildiği halde, çok kıymetdar olan o nimetleri kıymetsiz zannedip onu in'am edeni tanımamak nihayet derecede bir belâhet olduğu gibi, Cenab-ı Hak hadsiz enva'-ı nimetini nev'-i beşere zemin yüzünde neşretmiş. Ona mukabil, o nimetlerin fiatı olarak, şükür istiyor. O nimetlerin zahirî esbabı ve ashabı, tablacı hükmündedirler. O tablacılara bir fiat veriyoruz, onlara minnetdar oluyoruz; hattâ müstehak olmadıkları pek çok fazla hürmet ve teşekkürü ediyoruz. Halbuki Mün'im-i Hakikî, o esbabdan hadsiz derecede o nimet vasıtasıyla şükre lâyıktır. İşte ona teşekkür etmek; o nimetleri doğrudan doğruya ondan bilmek, o nimetlerin kıymetini takdir etmek ve o nimetlere kendi ihtiyacını hissetmekle olur.

Çoğu zaman tablacılarla kurduğumuz ilişki ile ben maddi ücreti vermekle sorumluluğumu yerine getirdiğimi zannedip asıl mal sahibini unutuyorum.

ASIL MAL SAHİBİ NE FİYAT İSTİYOR ?

Ticarette komisyoncular vardır. Asıl mal sahibi bir fiyat belirler komisyoncular asıl fiyat üzerinden para kazanır. Bütün nimetlerin esbabı tablacıdır ve o tablacıların komisyonunu verip asıl mal sahibinin istediği fiyatı vermezsek o malı alamayız, alsakda hırsızlamış oluruz.

Bu gafletten kurtulmak için takip etmem gereken adımlar. Birinci Söz'de şöyle sıralanmış

Sual: Tablacı hükmünde olan insanlara bir fiat veriyoruz. Acaba asıl mal sahibi olan Allah, ne fiat istiyor?

Elcevab: Evet o Mün'im-i Hakikî, bizden o kıymetdar nimetlere, mallara bedel istediği fiat ise; üç şeydir. Biri: **Zikir.** Biri: **Şükür.** Biri: **Fikir'dir.** Başta "**Bismillah**" zikirdir. Âhirde "**Elhamdülillah**" şükürdür. Ortada, bu kıymetdar hârika-i san'at olan nimetler **Ehad-i Samed'in** mu'cize-i kudreti ve hediye-i rahmeti olduğunu düşünmek ve derketmek fikirdir. Bir padişahın kıymetdar bir hediyesini sana getiren bir miskin adamın ayağını öpüp, hediye sahibini tanımamak ne derece belâhet ise, öyle de; zahirî mün'imleri medih ve muhabbet edip, Mün'im-i Hakikî'yi unutmak; ondan bin derece daha belâhettir.

Ey nefis! böyle ebleh olmamak istersen; Allah namına ver, Allah namına al, Allah namına başla, Allah namına işle. Vesselâm.

SÖZLER-7

1- BESMELEYİ OKUMAK.....

Hepimizin kültürel seviyede de olsa yaptığımız bir ibadet olan Bismillah demek yerine besmeleyi okumak gerek. Burada önünde öncelikle o nimete ayetin emri gereğince "BAKMAK"

Ayeti Kerimede bana emredilen

İNSAN YEDİKLERİNE BİR BAKSIN {ABESE-24} ibadeti:

gerçekleştirip yediklerine dikkat ederek (katkı maddesi, son kullanma tarihinden ziyade yaradılışa)

bu nimetlerdeki yaradılış ile bu nimetin geliş aracı arasındaki uzaklığın farkına varıp bu nimeti verene doğru ilk fikri adımı atmak.

Yani bu nimeti yapının icad edenin asla esbab olamayacağını ve olamayacağını farkındalığını yakalamak.

İ'lem Eyyühel-Aziz!

Kur'an-ı Kerim nimetleri, âyetleri, delilleri ta'dad ederken

فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمْ أَتُكذِّبَانِ

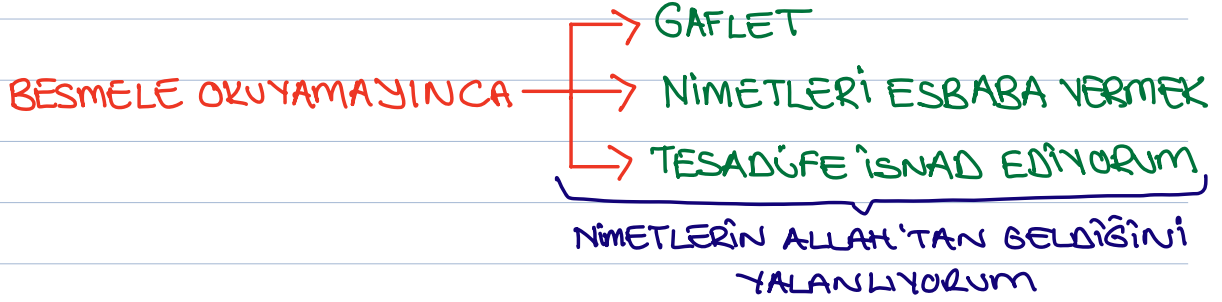
âyet-i celilesi tekrar ile zikredilmekte olduğundan şöyle bir delalet vardır ki: Cin ve insan en çok isyanlarını, en şedid tuğyanlarını, en azîm küfranlarını tevliid eden şöyle bir vaziyetleridir ki: nimet içinde in'âmı görmüyorlar. İn'âmı görmediklerinden Mün'im-i Hakikî'den gaflet ederler. Mün'imden gafletleri saikasıyla o nimetleri esbaba veya tesadüfe isnad ederek, Allah'tan o nimetlerin geldiğini tekzip ediyorlar. **Binaenaleyh herbir nimetin bidayetinde, mü'min olan kimse Besmeleyi okusun. Ve o nimetin Allah'tan olduğunu kasetmekle, kendisi ancak**

Allah'ın ismiyle, Allah'ın hesabına aldığı bilerek, Allah'a minnet ve şükranla mukabelede bulunsun.

96

Besmele kur'u bir kelamdan öte çok büyük moralari taşıyan bir TEVHİD yani bir İSLAM nisanesidir. Bismillah çekmek kolay okumak zordur.

Şuurlu bir şekilde Bismillah'ı okuyamadığım zaman iki büyük sırk kapısı aralanıyor:

Bismillah bu noktada bu üç büyük küfrü kırıp nimet içinde hakiki manada nimeti verenin farkındalığını yakalattırıyor.

ASIL MAL SAHİBİNİN İSTEĞİ İKİNCİ FİYAT

2. FİKİR

Besmele ve sonda şükür ifadesi olan elhamdülillah kelamı kültürel de olsa gaflet ile de olsa ekseriyet ile uygulanıyor. Fakat "fikir" kısmı çok pasif kalıyor ve ağız zaman yapılmıyor. Birinci Sâde asıl mal sahibinin istediği fiyat Biri: Zikir Biri: Şükür Biri: Fikir'dir diye ifade ederken bu cümlelerin açılımını yaparken fikri ortaya koyuyor ve şükürü sona koyuyor.

Bu manidar dizilişte şunu anlıyorum ki şükürün hakiki manada olması için ciddi bir fikir harmonisi gerek. Şükürün doluluğu fikrin canlılığına bağlıdır.

Fikrin canlılığı da üç noktanın farkındalığı ile oluşacak bir hakikat.

FIKİR NASIL
OLUR

→ Nimetlerin kıymetdar hârika-i san'at olduğunun farkındalığını yakalamak

→ Nimetlerin Ehadî Samed'in mucize-i kudreti olduğunun farkındalığı

→ Nimetlerin hediye-i rahmet olduğunun farkındalığı

ASIL MAL SAHİBİNİN İSTEDİĞİ ÜÇÜNCÜ FİYAT

3- ŞÜKÜR

Halık-ı Rahim'in ibadından istediği en büyük ibadet şükürdür. Şükür en basit mânâ da teşekkürden geliyor. Çok geniş mânâ olan şükürün burada geçtiği ifade ile nimetlerin mukabilinde teşekkür etmek Ramazan Risalesinde ki cümlede şükür hakikiyi üç adımda özetlemiş

teşekkürü ediyoruz. Halbuki Mün'im-i Hakikî, o esbabdan hadsiz derecede o nimet vasıtasıyla şükre lâyıktır. İşte ona teşekkür etmek; o nimetleri doğrudan doğruya ondan bilmek, o nimetlerin kıymetini takdir etmek ve o nimetlere kendi ihtiyacını hissetmekle olur.

MEKTUBAT 339

HAKİKİ MANADA

ŞÜKÜR İÇİN ÜÇ

NOKTAYI ANLAMAK

GEREK

→ Nimetleri doğrudan Allah'tan bilmek

→ Nimetlerin kıymetini takdir etmek

→ Nimetlere ihtiyacını hissetmek

Orucun Rububiyete bakan yönler

ORUCLA ŞÜKRÜN İLİŞKİSİ

Ramazân-ı Şerifteki oruç benden istenen "külli ve hakiki şükür" anahtarı oluyor. Söyle ki:

İşte Ramazan-ı Şerifteki oruç, hakiki ve hâlis, azametli ve umumî bir şükür anahtarıdır. Çünkü sair vakitlerde mecburiyet tahtında olmayan insanların çoğu, hakiki açlık hissetmedikleri zaman, çok nimetlerin kıymetini derk edemiyor. Kuru bir parça ekmek, tok olan adamlara, hususan zengin olsa, ondaki derece-i nimet anlaşılıyor. Halbuki iftar vaktinde o kuru ekmek, bir müminin nazarında çok kıymetdar bir nimet-i İlahîye olduğuna kuvve-i zaikası şahadet eder. Padişahın tâ en fukaraya kadar herkes, Ramazan-ı Şerifte o nimetlerin kıymetlerini anlamakla bir şükür-ü manevîye mazhar olur. Hem gündüzdeki yemekten memnuiyeti cihetiyle; "O nimetler benim mülküm değil. Ben bunların tenavülünde hür değilim; demek başkasının malıdır ve in'amıdır. Onun emrini bekliyorum." diye nimeti nimet bilir; bir şükür-ü

manevî eder. İşte bu suretle oruç, çok cihetlerle hakiki vazife-i insaniye olan şükür anahtarı hükmüne geçer.

İnsan ihtiyaca hissetmediği hiçbir şeyden tam manasıyla lezzet alamaz. Bu hem maddiyat ve hem maneviyat için olmazsa olmaz bir kuraldır.

Çoğu zaman nimetler icindeyken bir çok defa bu nimetlere olan ihtiyacımı hissetmediğimden onlara karşı yapmış olduğum "şükür" çok şursuz ve yavan kalıyor. Açlık ile çok defa beğenmediğimiz nimetlerin çok kıymetdar olduğunu anlıyorum.

Oruca vasıtası ile en fukaradan padişaha kadar herkes o nimetlerin kıymetini derk etmekle külli bir şekilde şükür manevîye mazhar oluyor.

SÜKRÜ MANEVİNİN
DÖRT ADIMI

- NİMETLER BENİM MÜLKÜM DEĞİL
- BUNLARIN TENAVÜLÜNDE HÜR DEĞİLİM
- CENAB'İ HAKKIN MALI VE İN'AMI
- VE ONUN EMRİNİ BEKLIYORUM

İşte iftar sofrası ve oruç bana bu manaları ders veriyor.

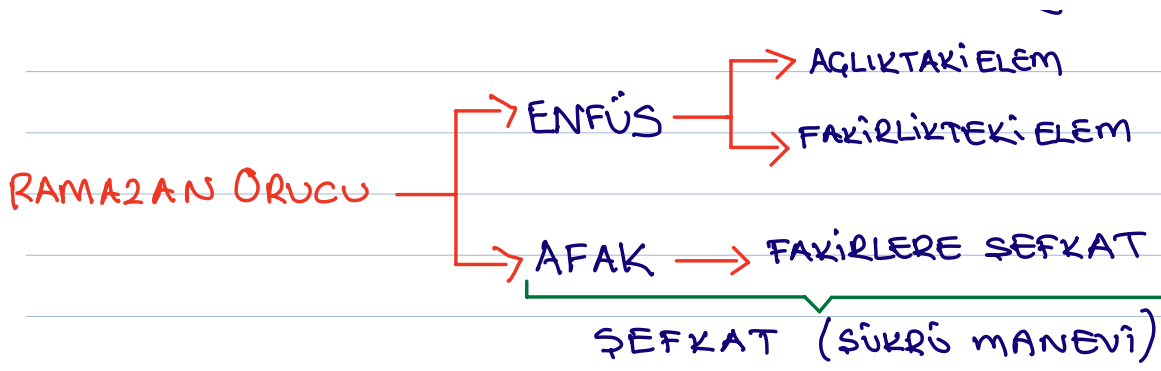
ÜÇÜNCÜ NÜKTE

Ramazan Risalesi üçüncü nükte orucun hayatı icatima-
iyeye bakan hikmeti ifade edilecek. Öncelikle bil-
mem ve unutmamam gereken en büyük hakikat
İslam dininin toplum hayatını idame eden sosyal
bir din olduğudur. Ve şeriat yoni din hayatın haye-
tidir, hem nuru hem esasıdır. Şer'i bir hüküm ve
enredilen bir ibadetin kişinin hem şahsına hem
de topluma bakan yönleri var. Bu noktada orucun
bu noktaya temas edilecek.

Üçüncü Nükte:

Oruç, hayat-ı içtimaiye-i insaniyeye baktığı cihetle çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: İnsanlar, maişet
cihetinde muhtelif bir surette halkedilmişler. Cenab-ı Hak o ihtilafa binaen, zenginleri fukaraların muavenetine davet
ediyor. Halbuki zenginler, fukaranın acınacak acı hallerini ve açlıklarını, oruçtaki açlıkla tam hissedebilirler. Eğer oruç
olmazsa, nefisperest çok zenginler bulunabilir ki, açlık ve fakirlik ne kadar elîm ve onlar şefkate ne kadar muhtaç
olduğunu idrak edemez. **Bu cihette insaniyetteki hemcinsine şefkat ise, şükr-ü hakikinin bir esasıdır.** Hangi
ferd olursa olsun, kendinden bir cihette daha fakiri bulabilir. **Ona karşı şefkate mükelleftir. Eğer nefsine açlık
çektirmek mecburiyeti olmazsa, şefkat vasıtasıyla muavenete mükellef olduğu ihsanı ve yardımı
yapamaz; yapsa da tam olamaz.** Çünkü hakikî o haleti kendi nefsinde hissetmiyor.

Cenab-ı Hak insanları maişet noktasında muhtelif
bir surette yaratmış. Bunun için zenginler terziat
memurları olarak fukaralara muavenete davet e-
dilmiş. Fakat nasıl ki açlık olmadan acı kalmadan ni-
metlerin ve sürekli açlık çekenlerin hakiki hallerini
anlayamadığım gibi, zenginlerde fukaranın acınacak
hallerindeki acı hallerini ve açlıklarını oruçtaki
açlık ile tam anlayabilir. Oruç bana enfüste
ve afakta iki noktayı ders veriyor.

Fakirlerin ve muhtacların bu durumunu oruca ile tam manasıyla yaşadığım zaman bendeki "şefkat" duygusu harekete geçiyor. Tam manasıyla yaşayarak idrake ulaştığım açlık ve fakirlik elemi ile bendeki bu nimetlerin bana ihsan edildiğini ve cihetle de fakir fukaranın yardımına vasıfeli olduğum şefkat ile anlıyorum.

Ve oruca ile yapmış olduğum yardımda "BEN" yanılığında kaldırıyorum. Zira şefkatin içeriğinde "BEN" zannını eritmek vardır.

Mahlukat içinde şefkat ile özdeşleşen ve ilk akla gelenler validelerdir. Valideler şefkat sırrı ile çocukları için canlarını hesapsız feda eder ve çocuklarından bahsederken "bizim" der adeta yekvücut olarak benliğini eriterek ifade eder.

İşte oruca vasıtası ile açlığın ve fakirliğin yaşanması ile insan merhum benini eritir. Hallerini anladığı ve yapısal olarak aynı olduğunu, mahluk olduğunun idraki ile şefkat eder ve kendisinin de yaratılan

ve ona ait olmayan ve onda yaratılan şefkat ile şefkatin kaynağını tanır. Oruç bana mahiyetimle yüzleşip normal zamanlarda hem kendimde hem de sair insanlarda görmediğim "mahlukiyyetin içinde acz ve fakrı uygulamalı olarak yaşayarak" ders verir.

Hangi ferd olursa olsun, kendinden bir cihette daha fakiri bulabilir cümlesi de bana iki dersi veriyor.

1- Nimet noktasında her daim kendimden aşağıdakilere bakarak şükretmeyi. Zira nefsin gözü hep yukarıda olup elindeki nimetleri az görüp şükür kapısını kapatır, şekva kapısını açar.

2- Bu şur ile sürekli kendimden daha fakirini görüp ona şefkat ve yardım ederek bana hayır kapısını açıyor.

İşte oruç ve oruçtaki şurlu acılık ile çok büyük bir toplumsal yardımlaşmanın zemini hazırlıyor. Yardım hissiyatını uyandıracak şefkat kişide "o haleti yaşayarak" vücutta geliyor.

DÖRDÜNCÜ NÜKTE

Bu noktede işlenecek hikmet yönü orucun nefsin terbiyesine baktığı cihettir:

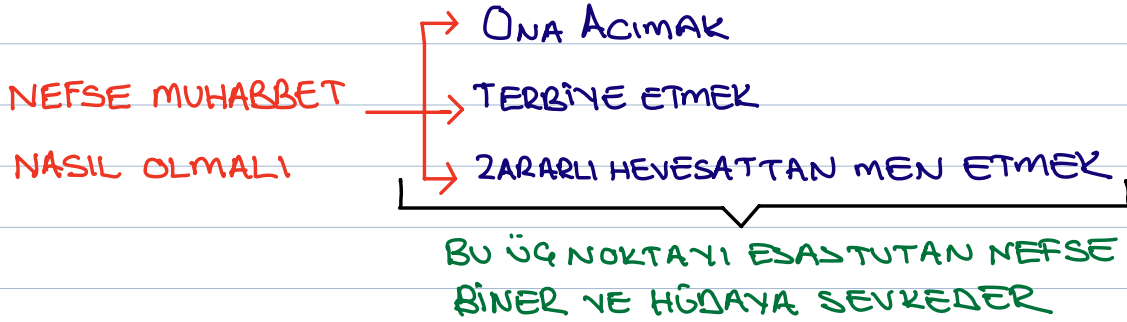
İnsanın nefsi onun en zararlı düşmanıdır. Aynı zamanda ona manevî terakki vesilesi olabilecek bir hakikattir.

Nefis bana terakki vesilesi olacağı için onu sevmek lazım. İnsan en zararlı düşmanını sevebilir mi? Evet sevebilir hatta sevmelidir de. Sevginin ölçüsü de şöyle olmalı:

Nefsine muhabbet ise:

Ona acımak, terbiye etmek, zararlı hevesattan men'etmektir. O vakit nefis sana binmez, seni hevasına esir etmez. Belki sen nefsine binersin. Onu hevaya değil, hüdaya sevk edersin.

SÖZLER-644

Nefsine acımak yani kendini vahyin terbiyesine kapattıkça itaatsizlik ile, günahlar ile yine alem-i ahirette cezasını çekecek olan ve bu dünyada da sıkıntılara griptar olacak olan insanın kendi nefsidir.

Nefsin terbiyesi beden ve ona dair istek ve arzularına karşı dizginlemek, yap dediklerini yapmamak,

yapma dediklerini yapmak, kontrolü kaybetmemek. Özellikle kurvanı gadabıye, şehvıye ve akliyeri ifrat ve tefrit mertebelerinden muhafaza edip sünneti seniyye iacrisinde o aazın artı terbiye etmek gerek. Terbiye hakikati kainatta çok güziken bir hakikat nice zahiri ölçüsüz, kaba şeyler terbiye ve tasfiye ile kıymet kazanıp kullanılır hale geliyor. Demir terbiye edilip aliminyum oluyor, araba oluyor vs. Ağaca kütük terbiye oluyor masa, mobilya oluyor vs.

Nefsi insaniye de terbiye olursa insanı kâmil oluyor zararlı hevesat yeri nefsi emmare pesin ürete tabidir. His ve hevesde ködür akıbeti görmez ve nefsi emmarede o günahıta alacağı pesin bir menhus lezzet için ahiretini kaybeder. Üyüden nefsi bu zararlı hevesattan men etmek gerek. İşte Ramazan ayındaki oruç svurulu tutulursa nefsin terbiyesi noktasında çok büyük bir vesilelik arz ediyor.

Dördüncü Nükte:

Ramazan-ı Şerifteki oruç, nefsin terbiyesine baktığı cihetindeki çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: **Nefis**, kendini hür ve serbest ister ve öyle telakki eder. **Hattâ mevhum bir rububiyet ve keyfemayeşa hareketi**, fitri olarak arzu eder. **Hadsiz nimetlerle terbiye olduğunu düşünmek istemiyor**. **Hususan dünyada servet ve iktidarı da varsa, gaflet dahi yardım etmiş ise; bütün bütün gasıbane, hırsızcasına nimet-i ilahiyeyi hayvan gibi yutar.**

NEFSİN

HUSUSİ YETLERİ

- KENDİNİ HÜR VE SERBEST İSTER ÖYLE TELAKKI EDER
 - MENHUM BİR RUBUBİYET DAVA EDER
 - KEYFEMAYASA HAREKETİ İSTER
 - HASSİ2 NİMETLERLE TERBİYE OLUNDUĞUNU DÜŞÜNMEZ
 - SERVET VE İKTİDARI VARSA GAFLLET YARDIM ETMİŞSE
- BÜTÜN BÜTÜN GASIBANE HIRSIZCASINA NİMETİ
İLÂHİYEVİ HAYVAN GİBİ YUTAR

Nefi > kaydı sermez, özgürlük alanı ister. O yüzden nefsi terbiye etmek için onu sürekli kayıt altına almak adeta kementlemek zorundayız.

Vehmi bir Rububiyet iddiası ile kendini terbiye eden Rabbini unuttur ben bana yeterim, benim kimseye ihtiyacım yok diyerek mahiyethi unuttur.

Yatmayı, uyumayı, düşünmemeyi yani keyfemayaya hayatı sever ve ister.

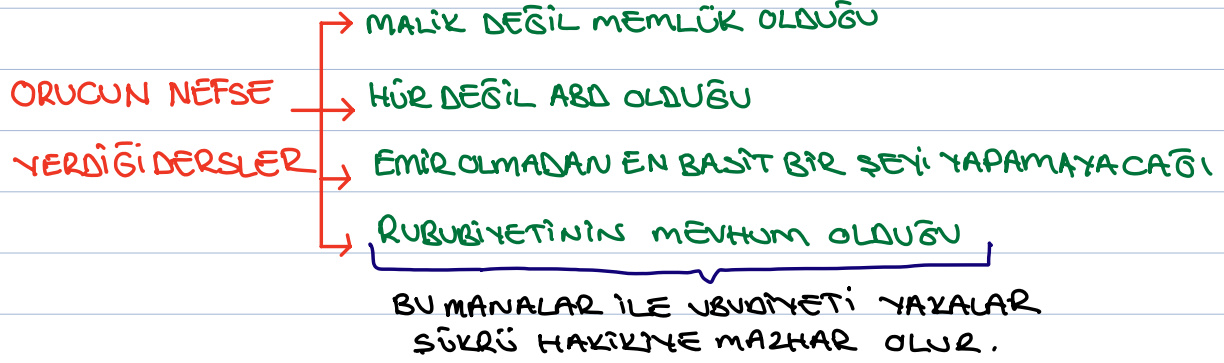
Nimetleri görmez, bir Münlm tarafından terbiye olunduğunu idrak etmez

Serveti, iktidarı varsa yani ona verilen emanetleri benim diyerek ne kadar sahiplenirse gaflet de varsa yani kendini tahkiki iman derslerinden mahrum bırakmışsa nimetleri gasb ederek sahibini hakikisini unutup benim diyerek hayvan gibi yer tüketir.

Bütün bu vasıflar nefsin terbiyesizliğini gösteren vasıflardır. Oruç nefsin bu noktalarını söyle terbiye eder, ehil hale getirir.

İşte Ramazan-ı Şerifte en zenginden en fakire kadar herkesin nefsi anlar ki: **Kendisi mâlik değil, memluktur; hür değil, abddir. Emir olunmazsa en âdi ve en rahat şeyi de yapamaz, elini suya uzatamaz diye mevhum rububiyeti kırılır, ubudiyeti takınır, hakiki vazifesi olan şükre girer.**

MEKTUBAT - 400

BEŞİNCİ NÜKTE

Beşinci nüktede Ramazan orucunun nefsin ahlakını güzelleştirmesine, kötü huylarını gidermesiyle serkeşane muamelelerinden vazgeçirme noktasına bakan hikmeti ele alınıyor.

Beşinci Nükte:

Ramazan-ı Şerifin orucu, nefsin tehzib-i ahlâkına ve serkeşane muamelelerinden vazgeçmesi cihetine baktığı noktasındaki çok hikmetlerinden birisi şudur ki: **Nefs-i insaniye gafletle kendini unutuyor. Mahiyetindeki hadsiz aczi, nihayetsiz fakrı, gayet derecedeki kusurunu göremez ve görmek istemez. Hem ne kadar zaif ve zevale maruz ve musibetlere hedef bulunduğunu ve çabuk bozulur dağılır et ve kemikten ibaret olduğunu düşünmez. Âdeta polattan bir vücudu var gibi, lâyemutane kendini ebedî tahayyül eder gibi dünyaya saldırır. Şedid bir hırs ve tama' ile ve şiddetli alâka ve muhabbet ile dünyaya atılır. Her lezzetli ve menfaatli şeylere bağlanır. Hem kendini kemal-i şefkatle terbiye eden Hâlıkını unuttur. Hem netice-i hayatını ve hayat-ı uhreviyesini düşünmez; ahlâk-ı seyyie içinde yuvarlanır.**

Ramazan-ı Şerifin orucu nefsi tehzib ediyor süslüyor. Onun serkeşane muamelelerinden vazgeçirip nizam altına alıyor. Paragrafta nefsi insaniyenin hususiyetleri sıralanmış.

NEFS-i İNSANİYENİN ÖZELLİKLERİ

- 1- Nefs-i insaniye gafletle kendini unuttur.
- 2- Mahiyetindeki hadsiz aczi, nihayetsiz fakrı, gayet derecedeki kusurunu göremez ve görmek istemez
- 3- Zaif, zevale maruz, musibetlere hedef bulunduğunu ve çabuk bozulur, dağılır et ve kemikten ibaret olduğunu düşünmez.
- 4- Kendini ebedi ve ölümsüz zanneder.
- 5- Şedid bir hırs ve tama' ile şiddetli alâka ve muhabbet ile dünyaya atılır.

6- Her lezzetli ve menfaatli şeylere bağlanır.

7- Kendini şerhlerle terbiye eden Hâlikını unuttur.

8- Hayatın neticelerini ve uhrevî hayatını düşünmez, ahlâk-ı seyyie içinde yuvarlanır.

Bu sekiz madde insan nefsinin hususiyetleridir. Her bir madde üzerinde çok ciddi düşünülmesi gereken analiz edilmesi gereken bir hakikattir.

1- NEFS-i İNSANİYE GAFLETLE KENDİNİ UNUTUR

Nefis kendini bilmez ve kendini unuttur. Had bilmez hudud bilmez bir yapıdadır.

2. MAHİYETİNDEKİ HASSİS ACZI, NİHAYETSİZ FAKRİ, GAYET KUSURU GÖREMEZ GÖRMEK İSTEMEZ

Nefsi kendine getirecek en büyük darbe ve hakikat ona mahiyetinin farkındalığını sağlamaktır. Acz ve fakrını yapısal olarak kusurluluğunu unutan ve ben bana yeterim diyerek kendi kendine yetebilirliğini iddia eden nefis azgınlaşır.

"Şüphesiz ki insan, kendisini ihtiyaçtan uzak görünce azgınlaşır." Alâk Sûresi, 96:6-7.

3- ZAFİF, ZEVALE MARUZ MUSİBETLERE HEDEF OLUP, ET VE KEMİKTEN OLUŞARAK DAŞILMAYA MÜSAİT YAPISINI UNUTUR.

Nefsi insanîye zayıf olduğunu görmek istemez. İşte musibetler, hastalıklar bana bu mahiyetimi ders veren ilahî ikaz ve öğretilerdir. Bana mahiyetimi hatırlatarak kendime getiren uyandırma servisleridir.

sarfettiriyor. Hastalık ise, birden gözünü açtırır. Vücuduna ve cesedine der ki: "Lâyemut değilsin, başıboş değilsin.

207

bir vazifen var. Gururu bırak, seni yaratanı düşün, kabre gideceğini bil, öyle hazırlan." İşte hastalık bu nokta-i nazardan hiç aldatmaz bir nâsîh ve ikaz edici bir mürşiddir. Ondan şekva değil, belki bu cihette ona teşekkür etmek; eğer fazla ağır gelse, sabır istemek gerektir.

LEM'ALAR 207

4- KENDİNİ ÖLÜMSÜZ ZANNEDER

Bu maddeler altında çorap söküğü gibi pesi sıra birbirini tamamlayan maddeler oluyor. Kendi kendine yeter görmeye başlayan nefis, vücudunu polattan görmesyle beraber ölüm hakikatını aklına, suvuna yetirmiyor.

5- ŞENİB BİR HIRS VE TÂMA İLE, ŞİDDETLİ ALAKA VE MUHABBETLE DÜNYAYA BAĞLANIR

Kendini ölümsüz zanneden nefis dünyayı da ölümsüz görmeye başlar. Zira herkes dünyayı kendi ayinesi ile görür kendini ölümsüz gören dünya üzerinde mahlukat ayinesinde göziken zeval ve firak hakikatlarının farkına varamayarak cihazatı insanîyeden olan hırsını yanlış kullanıp şiddetli alaka ve muhabbetle dünyaya bağlanır.

6- HER MENFAATLI VE LEZZETLİ ŞEYE BAĞLANIR

Nefis beden ve bedene taalluk eden his ve hevalardır. Ve bu harmonik yapıya temas eden her şeye bağlanır, menfaat gördüğü şeylere bağlanır. Ve adeta menfaat gördüğü her şeyi kendine Rab ittihaaz eder

7- KENDİNİ ŞEFKATLE TERBİYE EDEN HALIKINI UNUTUR

Kendi kendine yeter görmek var olan terbiyeyi inkar etmektir. Abel olduğumuzu her an yaratılan bir mahluk olduğumuzu unuttuğumuz her an Rabbi unutup ilahlık dava etmiş oluruz.

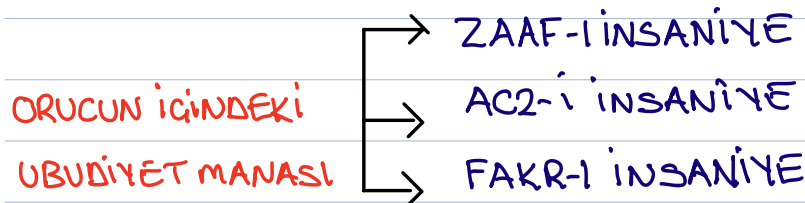
8- HAYATIN NETİCESİNİ VE UHREVİ HAYATINI DÜŞÜNMEZ AHLAKI SEYİİLE İLE YUVARLANIR

Bütün bu maddeler ile tek gözlü yeni ahiretini unutuparak yaşayan insanın tek derdi ve davası bu dünya hayatını kazanmak ve bu dünya hayatında zevk ve lezzet peşinde koşmak olunca kendini dizginleyen bütün kuralları reddeder, sınır tanımaz. İşte Ramazan-ı Şerifteki oruç nefsin bu yönlerine ilahi bir hacamat, bir ameliyat yapar. Söyleki:

İşte Ramazan-ı Şerifteki oruç; en gafillere ve mütemerridlere, za'fını ve aczini ve fakrını ihsas ediyor. Açlık vasıtasıyla midesini düşünüyor. Midesindeki ihtiyacını anlar. Zayıf vücudu, ne derece çürük olduğunu hatırlıyor. Ne derece merhamete ve şefkate muhtaç olduğunu derk eder. Nefsin firavunluğunu bırakıp, kemal-i acz ve fakr ile dergâh-ı İlahiyeye ilticaya bir arzu hisseder ve bir şükr-ü manevî eliyle rahmet kapısını çalmağa hazırlanır. Eğer gaflet kalbini bozmuş ise...

Mektubat 401

Ramazan-ı şerifteki oruç bana üç noktayı ders veriyor.

Açlık büyük bir imtihandır ve nefsi insanîyenin dayanamadığı bir şeydir. Açlık kişinin hayatının devamı için önemli bir vesile olduğundan şerhön hırsızlık büyük bir günah ve ceza-i şerri gerektiren bir durumken

acılıktan ölmek derecesine gelen bir kişi doymayacak hayati fonksiyonlarını devam ettirecek derecede hırsızlık yapabilir ve hırsız eti yiyebilir.

İnsan nefsi acılık vasıtasıyla vehmi firavunluktan vazgeçer, acı ve zaafı, fakr ve ihtiyacı ile ubudiyetini takınarak ihtiyaç duyduğu mutlak güce tam manasıyla ihtiyaç hissederek yönelir. İftar sofrasında orucunun duasının makbuliyeti bu manayı tezammum ediyor.

ALTINCI NÜKTE

Ramazan-ı Şerifin orucunun Kur'an'ın nüzulüne bakan çok hikmetlerinden bir hikmeti bu nüktede izah edilecek.

Altıncı Nükte:

Ramazan-ı Şerifin sıyamu, Kur'an-ı Hakîm'in nüzulüne baktığı cihetle ve Ramazan-ı Şerif, Kur'an-ı Hakîm'in en mühim zaman-ı nüzulü olduğu cihetindeki çok hikmetlerinden birisi şudur ki: Kur'an-ı Hakîm, madem Şehr-i Ramazan'da nüzul etmiş; o Kur'anın zaman-ı nüzulünü istihzar ile o semavi hitabı hüsn-ü istikbal etmek için Ramazan-ı Şerifte nefsin hacat-ı süfliyesinden ve malayaniyat hâlattan tecerrüd ve ekl ü şürbün terkiyle melekîyet vaziyetine benzemek ve bir surette o Kur'anı yeni nâzil oluyor gibi okumak ve dinlemek ve ondaki hitabat-ı İlahiyeyi güya geldiği ân-ı nüzulünde dinlemek ve o hitabı Resul-i Ekrem (A.S.M.)dan işitiyor gibi dinlemek, belki Hazret-i Cebrail'den, belki Mütakellim-i Ezelî'den dinliyor gibi bir kudsî halete mazhar olur. Ve kendisi tercümanlık edip başkasına dinlettirmek ve Kur'anın hikmet-i nüzulünü bir derece göstermektir.

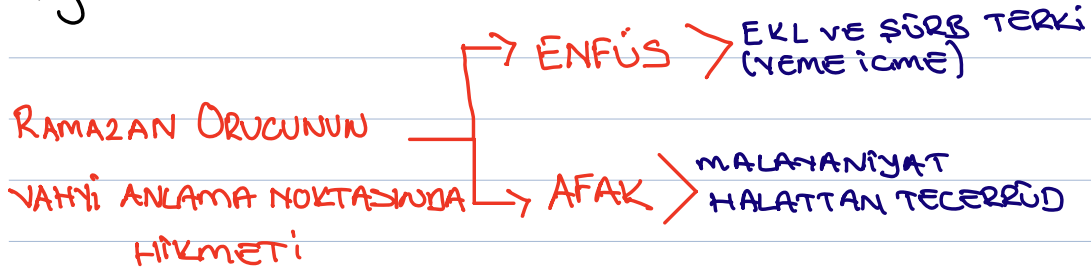
Ramazan Risalesi Bakara Suresi 185. ayetin tefsiri ile Ramazan ayının ve orucun hikmetlerini ders veriyor. Konu itibari ile yine aynı surede geçen 183. ayette "EY İMAN EDENLER!

SİZDEN ÖNCEKİLERİN ÜZERİNE YAZILDIĞI GİBİ SAKINASINIZ DİNE SİZİN ÜZERİNİZDE DE SAYILI GÜNLERDE ORUÇ YAZILDI" (BAKARA-183)

orucun emredildiği ayet ele alınmamış. Buradan şunu anlıyorum ki Ramazan-ı Şerif'in kıymeti harbiyesi Kur'an'dan geliyor.

Kur'an rivayetlerde Levhi Mahfuz'a Kadir Gecesi indirilip fasıla ile Resul-i Ekrem (A.S.M.) Cebrail (A.S.) vasıtası ile tebliğ edildi. Ve Ramazan orucu beni ve suyunu vahye ve vahyin mana tabakalarında hazır etmek için enfüs ve afakta iki noktada zemin hazır-

İyiyor.

Bu iki nokta enfüs ve afaki terklerle ben nefsimi ve su-
rumu hazırlıyorum. Adeta orucun en büyük hikmeti Kur'an'a
muhatabiyet için zemin hazırlamaktır.

Enfüs ve afakta ki terkler ile insan kalb ve ruhun derecesi
hayatına girerek "sünhat", "tulhat", "isarat", "ilham"
gibi kelimelerin gölgelerine mazhar olur.

Kur'an bütünsel olarak nazil olmuştur ama ayetler için-
deki manalar adeta ayet içinde gizli birer ayet-
ler benim suroma acılıyor, iniyor.

İnsaniyette terakki ettikçe ki oruç beni beşeriyet
kayıtlarından bir parça kurtarıyor kalb ve ruhun derecesi
hayatına yakınlaştırıyor. Kur'an'a muhatabiyet noktasın-
da bana beş ufuk acıyor

KUR'AN'A MUHATABİYET DERECELERİ

- 1- Kur'an'ı yeni nazil oluyor gibi okumak, dinlemek
- 2- Hitabet-i ilahiyeyi geldiği anı nüzülden ki gibi dinlemek
- 3- Resul-i Ekrem (Asm)'dan isitiyor gibi dinlemek
- 4- Hz. Cebrail (As)'dan isitiyor gibi dinlemek
- 5- Mütakellim-i Ezeliden dinliyor gibi bir kudsî halete
mazhar olmak

Evet Ramazan-ı Şerifte güya âlem-i İslâm bir mescid hükmüne geçiyor; öyle bir mescid ki, milyonlarla hâfızlar, o mescid-i ekberin küşelerinde o Kur'anı, o hitab-ı semavîyi Arzlılara işittiriyorlar. Her Ramazan

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

âyetini, nuranî parlak bir tarzda gösteriyor. Ramazan, Kur'an ayı olduğunu isbat ediyor. O cemaat-ı uzmanın sair efradları, bazıları huşu' ile o hâfızları dinlerler. Diğerleri, kendi kendine okurlar. Şöyle bir vaziyetteki bir mescid-i mukaddeste, nefs-i süflinin hevesatına tâbi' olup, yemek içmek ile o vaziyet-i nuranîden çıkmak ne kadar çirkin ise ve o mesciddeki cemaatin manevî nefretine ne kadar hedef ise; öyle de Ramazan-ı Şerifte ehl-i sıyama muhalefet edenler de, o derece umum o âlem-i İslâmın manevî nefretine ve tahkirine hedeftir.

MEKTUBAT 401

Gerçekten de Ramazan-ı Şerif âlemi İslâmı tepyekin bir mescid hükmüne getiriyor.

Öyle bir mescid ki o mescidde hafızlar Kelâmı Ezelîyi arzlılara işittiriyor. Bir kısmı dinliyor bir kısmı kendi kendilerine okuyor. Bakara Suresinde geçen

"Ramazan Ayı ki Kurban immiştir" âyetini cismanî olarak gösteriyor. Böyle büyük bir mescidde herkesin bir ibadete yöneldiği bir anda mescidin ortasında alenen yemek yemek ne kadar abes ve gayri insani bir durum ise bu ayda oruç tutarak manevî bir hâl ve ibadet haline giren insanların içinde yemek yemek ve emri ilahîye muhalefet etmek bir o kadar abestir ve ehl-i imanın âlemi İslâmın manevî tahkir ve nefretine hedeftir.

YEDİNCİ NÜKTE

Bu nükte çok önemli bir farkındalığı kazandıracak bir nükte. Bu nüktede Ramazan orucunun sıvr- lu bir insanın manevi hayatına katacağı kazanç nazara verilecek. Söyle ki:

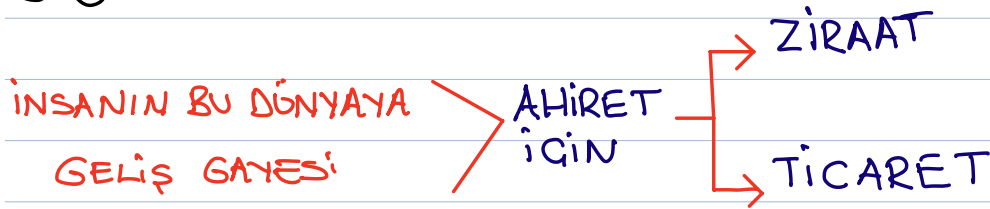
Yedinci Nükte:

Ramazanın sıyımı, dünyada **âhiret için ziraat** ve **ticaret etmeğe gelen nev'-i insanın kazancına baktığı cihetteki** çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: Ramazan-ı Şerifte sevab-ı a'mal, bire bindir. Kur'an-ı

Öncelikle giriş ifadesi çok manidar.

Ramazân ayı kimin için değer kazanır. sorusunun cevabı "dünyaya geliş gayesini kurlarla ve Sünnetle göre yorumlayan" için değerlidir. Biz bu dünyaya bizî yaratıcıyı tanıyıp tekrardan ona kavuşmak için geldik. İbadetler ve onlardan hasıl olan seraplar en nihaye cennet bunlar benim için kavuşmanın ifadeleridir. Aradığını bilmeyen için bulduğunun önemi yoktur. İslamiyet ve onun içindeki bütün bu kudsî zamanlar ibadetler o külli arayışın basamaklarıdır. Ramazan Aylı ve bu ay içindeki ibadetler bu külli "marifet yolculuğun çok önemli dönüm noktası" hükmündedir. Aradığımız Rahman'a vuslat adına çok etkili ve bereketli manaların ve ibadetlerin saklandığı bir senenin özeti ve bir cihette diğer bir senenin aekirdeği hükmünde olacak bir aydır Ramazan-ı Şerif.

O yüzden insan paragrafın başındaki mânâyı karcırmaması gerekir. "İnsanın bu dünya hayatına geliş gayesi"

Kendini vahjın terbiyesine tabi tutmuş bir insan kendi mahiyetine baktığında arzular ve emelleri ile istidatları ve doyumsuzluğu ile, fakî aleme baktığında gelenlerin gitmesi ve her şeyde zeval ve fîrak hakikatının zahiri olarak görülmesi ile kendisinin BU DÜNYANIN ADAMI olmadığını anlayıp esas yurdu olan ahirete ve cennete daha fazla bir istiyak duyar.

Dünyaya geliş gayesini bu minvalde yorumlayan bir kişi de hayatının her anını ona göre yaşayıp "kendisi sonlu ama gayelerini sonsuza göre"

dişayn ederek her anında ziraat ve ticaret şuurunu canlı tutar.

ZİRAAT : Her insan manevî ömrünün ve ebedî hayatının aıfaisidir. Ömür dakikalarını imani bir şuur ile güzel bir niyet ile eker burada ektikleri tohumların yesereceğı bir hayatı bu dünyada hazırlar. Arpa ekenin buğday biçemeyeceğı gibi bu dünya hayatında hayatın safhalarında gaflet, günah küfür eken ahirette cennet biçemez.

Aşlında ahiret bundan sonraki bu hayattan sonraki bir hayat değil bu hayatın devamı ve bu hayatın akırdeğinden çıkacak bir hayattır.

TİCARET: Suurlu her insan yani ehli iman çok büyük bir yatırımcıdır ve geleceğe yatırım yapar.

Bu fani geçici dünya hayatında fani ömrünü satın bakıyı satın alır, fani geneligi bu geneligi verenin izni dairesinde kullanıp ona satarak baki geneligi satın alır. Fani malını o malı ona emanet olarak verenin yolunda satarak baki bir kazanç temin eder vs vs.

İşte bu iki noktanın önemini anlamış kişi için Ramazan Ayı çok kıymetlidir, paha biçilmezdir. Bu noktada bunun açıklaması ve izahı yapılacak.

Yedinci Nükte:

Ramazanın sıyımı, dünyada ahiret için ziraat ve ticaret etmeğe gelen nev'-i insanın kazancına baktığı cihetteki çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki: Ramazan-ı Şerifte sevab-ı a mal, bire bindir. Kur'an-ı Hakim'in nass-ı hadis ile herbir harfinin on sevabı var; on hasene sayılır, on meyve-i Cennet getirir. Ramazan-ı Şerifte herbir harfin, on değil bin ve Âyet-ül Kürsî gibi âyetlerin herbir

harfi binler ve Ramazan-ı Şerifin Cum'alarında daha ziyadedir. Ve Leyle-i Kadir'de otuzbin hasene sayılır. Evet herbir harfi otuzbin bâki meyveler veren Kur'an-ı Hakim, öyle bir nurani şecere-i tûbâ hükmüne geçiyor ki; milyonlarla o bâki meyveleri, Ramazan-ı Şerif'te mü'minlere kazandırır. İşte gel, bu kudsi, ebedi, kârlı ticarete bak, seyret ve düşün ki: Bu hurufatın kıymetini takdir etmeyenler ne derece hadsiz bir hasarete olduğunu anla!

MEKİNBAT 402

Üstad Ramazan Ayındaki kazancın büyüklüğünü ifade için hadislerde zikredilen maneri kazanca nazara veriliyor. Bunu bir tablo haline getirip sevap aritmetiğinde ki kazancı qârelim.

OKUNAN	HARF SAYISI	VAKİT	FAZİLET
KUR'AN-I KERİM	300.620	NORMAL VAKİT 10	3.006.200
KUR'AN-I KERİM	300.620	RAMAZAN 1000	300.620.000
KUR'AN-I KERİM	300.620	KADİR GECESİ 30000	9.018.600.000
İHLAS SURESİ	47	RAMAZAN 1000	47.000
BESMELE-i ŞERİF	19	RAMAZAN 1000	19.000

En basit manada Kur'an ile tilaveten meşgul olmak böyle büyük manevi kazanılara vesile oluyor. Bu noktaları ana gaye olarak değil müsevvik olarak nazara alıp gayemizi Cenabı Hakk'ın rızası olduğunu ve sevap değil marifet peşinde olmamız gerektiğini unutmamalıyız.

İşte Ramazan-ı Şerif âdeta bir âhîret ticareti için gayet kârlı bir meşher, bir pazardır. Ve uhrevî hasılât için, gayet münbit bir zemindir. Ve neşvünema-i a'mal için, bahardaki mâh-i Nisandır. Saltanat-ı rububiyet-i İlahiyeye karşı ubudiyet-i beşeriyenin resm-i geçit yapmasına en parlak, kudsi bir bayram hükmündedir. Ve öyle olduğundan, yemek-içmek gibi nefsin gâfletle hayvanî hacatına ve malayani ve hevaperestane müştehiyata girmek için oruçla mükellef olmuş. Güya muvakkaten hayvaniyetten çıkıp

Ramazan-ı Şerifin özellikleri ve ehemmiyeti madde madde sıralanmış.

RAMAZAN-I ŞERİF'İN HUSUSİYETLERİ

1- Ahiret ticareti için gayet karlı bir meşher, bir pazar.

2- Uhrevî hasılât için gayet münbit bir zemin

3- Neşvünemai a'mal için bahardaki Nisan yağmuru

4- Saltanat-ı Rububiyet-i ilahiyeye karşı ubudiyet-i

beşerin resmî geçit yaptığı en parlak, kudsi bayram

Madde madde biraz daha anlamaya çalışacağım.

1- AHİRET TİCARETİ İÇİN GAYET KARLI BİR MEŞHUR BİR PAZAR

Budünya hayatına ticaret için gelen insanın en kazançlı ticaret mevsimi ve dönemi. Adeta ne sergilenen ne satarsan minimum bin karla satılıyor. Ticaret ehli iyi bilir ki sezon zamanları bransa göre çok değerlidir. Böyle bir sezon düşünelim bire bin bire otuzbin kazanılıyor böyle bir zamanda dükkanı erken kapatmayız ne var ne yok satmaya çalışırız hatta yemek vs gibi şeyleri bile en hızlı şekilde bitirmeye çalışırız. Zira akarken doldurmak lazım kaidesizce sezonu en iyi şekilde değerlendirmeye çalışırız. Sezonu kaçırdığımız diğer zamanlarda kazanca düşük olur.

Aynı bunun gibi Ramazan en ufak bir ibadetin bile bin kazandırdığı bir zaman böyle bir zamanı azami kazanca içinde geçirmeye gayret etmeliyim.

Bir yerde yüksek kazançlı pazar "çarşamba" günü kuruluyorsa ben de kazancımın çok olması için ürünlerimi o gün pazara getirmeliyim. Çarşamba günü getirmezsem cuma malları getirsem kazancım çok düşer.

Aynı onun gibi Ramazan Aylı ehli iman için manevi kazancın en çok olacağı zaman dilimidir. Bu ay gayret etmezsem sair zamanlarda gayretli olsam bu ayın belki bir gününde kazanacağım fazileti bir senede kazanamayacağım.

2. UHREVİ HASILAT MÜNBEİT ZEMİN

Tarımda sebepler dairesinde hasatın fazla ve bereketli olmasında gerekli faktörlerden biri toprak ve zemindir. Mesela humuslu toprak tarım için en verimli toprak kabul edilir. Bir çok ürün ektiğinde bu toprak zeminde bir e bin verir.

Aynen bunun gibi Ramazan Ayı bu noktada çok bereketli bir zemindir. Bir ekip minimum bin hatta otuzbin alınacak bir zemindir. Ve bu zemin gaflet ile nadasa bırakılmaz. Ekilmekten bırakılmaz.

3- NESVÜNEMA-i AMAL İÇİN BAHARDAKİ MÂH-i NİSAN

Yine tarım için o senenin bereketine vesile olan bir esbab Nisan yağmurlarıdır. Çiçakler için büyük öneme sahip bu aydaki yağmurlar toprak ve ürün için çok zengin elementler ile yaratılıyor. Nisanda yağmur yağmasın mayısta çok yağsada Nisan ayındaki bereket kadar vesile olmuyor.

Aynen öyle de Ramazan Ayı manevi kazancım için Nisan yağmuru hükmünde. Bu ay ne kadar bereketli geçerse önümüzdeki bir sene inşaallah o nisbette bereketli geçecek. Bu ay gafletle geçerse bir sene sair zamanlarda bir o kadar gafletle geçecek.

Ramazan Ayı bir cihette futbol takımlarının normal sezon önce yaptıkları hazırlık kamları gibidir. Bir takım bu sezon öncesi kampu ne kadar iyi geçirirse sene içinde maçlarda kasulardan ve aldığı neticelerden anlaşılır. İşte Ramazan Ayı manevi bir hazırlık kampu hükmünde bu ay ne kadar bereketli ve gayretli geçerse o nisbette sene içinde ki manevi hayat bereketli geçecek.

4- SALTANAT-I RUBUBİYET-İ İLÂHİYE YE KARŞI UBUDİYET-İ BİŞERİYENİN RESMİ GECİT YAPTIĞI PARLAK KUDSİ BİR BAYRAM

Ramazan Ayı ehli imanı muntazam bir ordu sekline getiriyor. Ve bütün ehli iman Rububiyetin saltanatı, huzurunda sistemli bir ibadet olan orvala resmi gecitte. Resmi gecitlerde herkes aynı ayagi aynı anda atarak aynı yöne bakarak nizamlı bir şekilde yürürler. Böyle bir yürüyüşte yanlış ayak atan ve yanlış yöre bakan hemen fark edilir ve diğer kişiler tarafından tahkir edilir. Ramazan Ayında emre muhalefet edenler bu yürüyüşteki yanlış ayak atan cahiller gibidir. Umumi ve hasmetli bir ubudiyeti bozan veya insanıyeti ile ayak uydurmayan kişilerdir.

hükümündedir. Ve öyle olduğundan, yemek-içmek gibi nefsin gafletle hayvani hacatına ve malayani ve hevaperestane müstehiyata girmemek için oruçla mükellef olmuş. Güya muvakkaten hayvaniyetten çıkıp melekîyet vaziyetine veyahut âhîret ticaretine girdiği için, dünyevî hacatını muvakkaten bırakmakla, uhrevî bir adam ve teccüsden tezahür etmiş bir ruh vaziyetine girerek; savmı ile, Samediyete bir nevi âyinedarlık etmektir. Evet Ramazan-ı Şerif; bu fânî dünyada, fânî ömür içinde ve kısa bir hayatta bâkî bir ömür ve uzun bir hayat-ı bâkiyeyi tazammun eder, kazandırır.

MEKTUBAT 403

Böyle bir ayda böyle büyük kazançları kaçırmamak için yemek-içmek, nefsin gafletle hayvani hacatına ve malayani hevaperestane müstehiyata girmemek için oruçla mükellef olunmuş

ORUCLA NELER TERK EDİLİYOR

- Yemek-içmek gibi gafletli hayvani hacatlar
- Malayani şeyler
- Hevaperestane müstehiyat

Bunların terki ile insanın hayvaniyet mertebesinde, dünyevi hacattan sınırlı melekîyet boyutunda ceza ve beden ve onun süfli isteklerinden sınırlı bir cihette Samediyete ayinedarlık etmeye başlıyorum.

RAMAZAN-ı ŞERİF

- FANİ DÜNYADA
- FANİ ÖMÜRDE
- KISA BİR HAYATTA

- BAKİ BİR ÖMÜR
- UZUN BİR HAYAT-ı BAKİYE

KAZANDIRIR

Evet bir tek Ramazan, seksen sene bir ömür semeratını kazandırabilir. Leyle-i Kadir ise, nass-ı Kur'an ile bin aydan daha hayırlı olduğu bu sırta bir hüccet-i katıdır. Evet nasilki bir padişah, müddet-i saltanatında belki her senede, ya cülûs-u hümayûn namıyla veyahut başka bir şaşaalı cilve-i saltanatına mazhar bazı günleri bayram yapar. Raiyetini, o günde umumî kanunlar dairesinde değil; belki hususî ihsanatına ve perdesiz huzuruna ve has iltifatına ve fevkalâde icraatına ve doğrudan doğruya lâıyk ve sadık milletini, has teveccühüne mazhar eder. Öyle de: Ezel ve Ebed Sultanı olan onsekiz bin âlemin Padişah-ı Zülcelali; o onsekiz bin âleme bakan, teveccüh eden ferman-ı âlîşanı olan Kur'an-ı Hakîm'i Ramazan-ı Şerifte inzal eylemiş. Elbette o Ramazan, mahsus bir bayram-ı İlahî ve bir meşher-i Rabbanî ve bir meclis-i ruhanî hükmüne geçmek, mukteza-yı hikmettir. Madem Ramazan o bayramdır; elbette bir derece, süflî ve

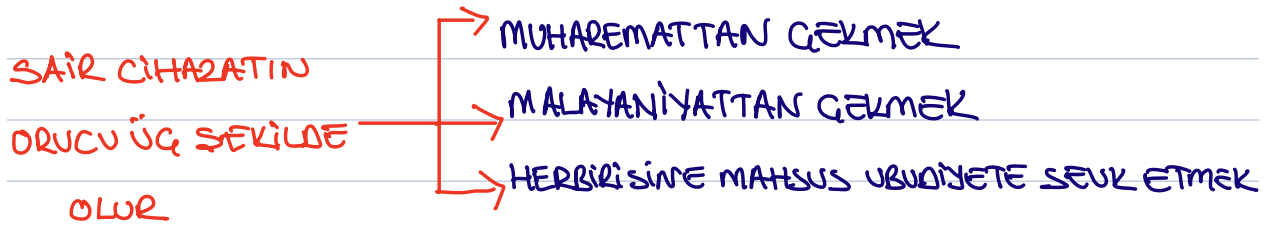
Ramazan Ayını bu denli değerli kılan en büyük hususiyet Kur'an'ın bu ayda nazil olmasıdır. Kur'an Kelamullah olduğundan Rububiyet-i ilahiyenin saltanatının hasmetini en geniş ve kapsamlı ders veren bu fermanın inzaline binaen bir padişahın belli zamanlarda halkına culus yani para dağıtması gibi Cenabı Hak bu kudsi zamanda muti raiyetine böyle ikramlarda bulunur. Bazılarını da has teveccühüne mazhar eder. Böyle bir Rabberi bayram, kudsi bir zamanda yemek iemek gibi süflî cüzli şeylerle istigal etmemek adna oruçla mükellef kılınmış.

bir meclis-i ruhanî hükmüne geçmek, mukteza-yı hikmettir. Madem Ramazan o bayramdır; elbette bir derece, süflî ve hayvanî meşagilden insanları çekmek için oruca emredilecek. **Ve o orucun ekmeli ise; Mide gibi bütün duyguları; gözü, kulağı, kalbi, hayali, fikri gibi cihazat-ı insaniyeye dahi bir nevi oruç tutturmaaktır. Yani: Muharremattan, malayaniyattan çekmek ve her birisine mahsus ubudiyete sevkettir. Meselâ: Dilini yalandan, gıybetten ve galiz tabirlerden ayırmakla ona oruç tutturmak. Ve o lisanı, tilavet-i Kur'an ve zikir ve tesbih ve salavat ve**

istiğfar gibi şeylerle meşgul etmek... Meselâ: **Gözünü nâmahreme bakmaktan ve kulağını fena şeyleri işitmekten men'edip, gözünü ibrete ve kulağını hak söz ve Kur'an dinlemeye sarfetmek gibi sair cihazata da bir nevi oruç tutturmaaktır.** Zâten mide en büyük bir fabrika olduğu için, oruç ile ona ta'til-i eşgal ettirilse, başka küçük tezgâhlar kolayca ona ittiba ettirilebilir.

MEKTUBAT 403

Orucu yalnızca aa kalmaktan öteye taşımak için yalnızca mideye değil bütün uzuvlara oruç tutturmak gerekir.

<u>UZUV</u>	<u>UZVUN ORUCU</u>	<u>UZVUN İBADETİ</u>
DİL	Yalandan, Gıybetten Galiz tabirlerden ayırmak	Tilavet-i Kur'an Zikir ve tesbih Salavat, istiğfar ile meşgul etmek
GÖZ	Namahreme bakmaktan çekmek	Göz ibrete sevk etmek
KULAK	Fena şeyleri işitmekten men' etmek	Hak söz ve Kur'an dinlemeye sarfetmek

BU ORUÇ BANA 12 AY FARZ

Mide insanın kuvvelerine enerji sağlayan bir fabrika olduğu için ona oruçla tatili eşgal ettirilirse sair tezgâhlar ister istemez ona boyun eğecekler, eğiyorlar.

SEKİZİNCİ NÜKTE

Bu nüktede Ramazan-ı Şerif ve bu aydaki oruç ibadetinin insanın şahsi hayatına baktığı cihetinde ki hikmetlerinden bir hikmeti anlatılacak.

Sekizinci Nükte:

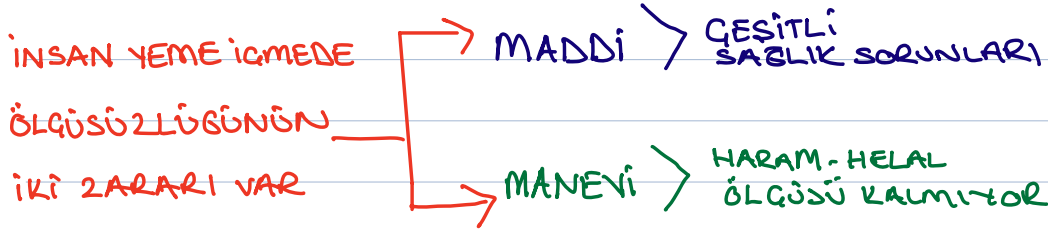
Ramazan-ı Şerif, insanın hayat-ı şahsiyesine baktığı cihetindeki çok hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki:

İnsana en mühim bir ilâç nevinden maddî ve manevî bir perhizdir ve tibben bir himyedir ki: **İnsanın nefsi, yemek içmek hususunda keyfemayeşa hareket ettikçe, hem şahsın maddî hayatına tibben zarar verdiği gibi; hem helâl-haram demeyip rast gelen şeye saldırmak, âdetâ manevî hayatını da zehirler. Daha kalbe ve ruha itaat etmek, o nefse güç gelir. Serkeşane dizginini eline alır. Daha insan ona binemez, o insana biner. Ramazan-ı Şerifte oruç vasıtasıyla bir nevi perhize alışır; riyazete çalışır ve emir dinlemeyi öğrenir. Bîçare zaîf mideye de, hazımdan evvel yemek yemek üzerine doldurmak ile hastalıkları celbetmez. Ve emir vasıtasıyla helâli terkettiği cihetle, haramdan çekinmek için akıl ve şeriattan gelen emri dinlemeğe kabiliyet peyda eder. Hayat-ı maneviyeyi bozmamağa çalışır.**

Bu asrın bütün sağlık sorunlarının temelinde çok yemek gizli. Hatta bu düzensiz ve ölçsüz yemek yüzünden "obezite" denilen bir hastalık ortaya çıkmış

2016 yılında dünya genelinde yapılan araştırmada 18 yaş üstü yetişkinlerde yaklaşık 2 milyar insan fazla kilolu yada obezite olarak tesbit edilmiştir. Bugün en çok tüketilen ilaçlardan olan tansiyon, şeker, kalp ilaçları, kolesterol ilacı ki bunlar hem şahsi hem ülke olarak büyük ekonomik kayıplardır bütün bu hastalıkların sebebi yine ölçsüz çok yemekten kaynaklı.

Bugün basit bir hastalıktan doktora gittiğimizde bize tavsiye edeceği ilk şeylerden biri: "az yemek" veya "perhiz" olacak.

ÇOK YEMENİN SAĞLIĞA ZARARI İLE İLGİLİ HADİSLER

Mide hastalıkların eridir. Tedavinin özü ise perhizdir.
(HADİS-i ŞERİF - EBUDAVUD)

Çok yemek hastalığın başı, az yemek de tedavinin başıdır.
(HADİS-i ŞERİF - İHYA-i ULUMİDDİN)

Yani: "İlm-i Tibb'i iki satırla topluyorum. Sözü'n güzelliği kısalığındadır. Yediğin vakit az ye. Yedikten sonra dört-beş saat kadar daha yeme. Şifa, hazımdadır. Yani, kolayca hazmedeceğin miktarı ye. Nefse ve mideye en ağır ve yorucu hal, taam taam üstüne yemektir."

((Haşiye): Yani vücuda en muzır, dört beş saat fasıla vermeden yemek yemek veyahut telezzüz için mütenevvi yemekleri birbiri üstüne mideye doldurmaktır.)

LEM'ALAR 147

ÇOK YEMENİN MANEVİ YATA ZARARI İLE İLGİLİ HADİSLER

Midesini dolduran kimse melekut alemine yükselmez
(HADİS-i ŞERİF - İBNE-i ABBAS (R.A))

Seytan Adem oğluna, kanın damara hululü gibi hulul eder.
Onun geniş yollarını aalık ve susuzluk ile daraltın.
(HADİS-i ŞERİF - Hz ALİ (R.A))

Çok yemek iamekle kalbinizi öldürmeyin. Kalp ekin gibidir; fazla sulanan ekin acır.
(HADİS-i ŞERİF)

Bu mîvalde maddi ve manevi açıdan ölçsüz yemek ve iamenin zararlarını ifade eden çokca nebevi ikaz ve uyarı var. Oruç bu noktada benim için bir ikaz

ve bir idman hükmüne geçiyor.

biner. Ramazan-ı Şerifte oruç vasıtasıyla bir nevi perhize alışır; riyazete çalışır ve emir dinlemeyi öğrenir.

Bîçare zaîf mideye de, hazımdan evvel yemek yemek üzerine doldurmak ile hastalıkları celbetmez. Ve emir vasıtasıyla helâli terkettiği cihetle, haramdan çekinmek için akıl ve şeriatın gelen emri dinlemeğe kabiliyet peyda eder. Hayat-ı maneviyeyi bozmamağa çalışır.

Hem insanın ekseriyet-i mutlakası açlığa çok defa mübtela olur. Sabır ve tahammül için bir idman veren açlık, riyazete muhtaçtır. Ramazan-ı Şerifteki oruç onbeş saat, sahorsuz ise yirmidört saat devam eden bir müddet-i açlığa sabır ve tahammül ve bir riyazettir ve bir idmandır. **Demek, beşerin musibetini ikileştiren sabırsızlığın ve tahammülsüzlüğün bir ilacı da oruçtur.**

MEKTUBAT 403

RAMAZAN ORUCUNUN MADDİ MANEVİ FAYDALARI

- 1- Perhize alıştırır.
- 2- Riyazete çalıştırır
- 3- Nefis emir dinlemeye öğrenir
- 4- Az yemekle hazım ile hastalıklar celbedilmez
- 5- Helali terk ile haramdan çekinmek için emir dinlemeye kabiliyet peyda eder.
- 6- Hayat-ı maneviyeye korunur
- 7- Sabırsızlığın ilacıdır.

Hem o mide fabrikasının çok hademeleri var. Hem onunla alâkadar çok cihazat-ı insaniye var. Nefis, eğer muvakkat bir ayın gündüz zamanında ta'til-i eşgal etmezse; o fabrikanın hademelerinin ve o cihazatın hususî ibadetlerini onlara unutturur, kendiyle meşgul eder, tahakkümü altında bırakır. O sair cihazat-ı insaniyeyi de, o manevî fabrika çarklarının gürültüsü ve dumanlarıyla müşevveş eder. Nazar-ı dikkatlerini daima kendine celbeder. Ulvî vazifelerini muvakkaten unutturur. Ondandır ki; eskiden beri çok ehl-i velayet, tekemmül için riyazete, az yemek ve

İnsan nefsinin en büyük güç ve enerji deposu yemektir. İnsan ruh ve kalp gibi melekut boyutunu unutursa artık tek derdi yemek olur. Akli fikri midesine bir şeyler göndermek olur. Ruh ve kalp gibi melekut boyutunun farkına varmak için bedeni kayıtları minimize etmek özellikle "killet-i taam, killet-i men'am, killet-i kelam" diye ifade edilen riyazet manasını yakalamaktır. Bunun ilk adımı mideye ta'til-i eşgal ile az yemekle mideden gelen enerji ile nefsin tahakkümünü kırmaktır. Yemeğin görüntüsü kalbi dumanı da ruhu öldürür. Dolu bir mide bütün cihazat-ı insaniyeyi kendi ile meşgul eder.

Az yemek az uyumaya, az uyumak az konuşmaya az konuşma da çok dinlemeye vesile olur.

Bir Hadisi Kudsî'de Efendimiz (Asm) şöyle buyurur

"Ey Ademoglu! Ben seraf ve yüksesiligi bana itaatte verdim insanlar onu sultanların kapısında arar nasıl bulacaklar?

ilmi acılık icinde takdir ettim, halbuki insanlar onu çok yemekte arıyorlar nasıl bulacaklar?

Gönül parlaklığını gece uykusuzluğuna verdim. İnsanlar onu derin uykuda arıyorlar. Gaflet ile yürürken gönül parlaklığını nasıl bulacaklar.

vazifelerini muvakkaten unutturur. Ondandır ki; eskiden beri çok ehl-i velayet, tekemmül için riyazete, az yemek ve içmeğe kendilerini alıştırmışlar. Fakat Ramazan-ı Şerif orucuyla o fabrikanın hademeleri anlarlar ki; **sırf o fabrika için yaratılmamışlar. Ve sair cihazat, o fabrikanın süflü eğlencelerine bedel, Ramazan-ı Şerifte melekî ve ruhanî eğlencelerde telezzüz ederler, nazarlarını onlara dikerler.** Onun içindir ki; Ramazan-ı Şerifte mü'minler,

derecatına göre ayrı ayrı nurlara, feyizlere, manevî sürurlara mazhar olurlar. **Kalb ve ruh, akıl, sır gibi letaifin o mübarek ayda oruç vasıtasıyla çok terakkiyat ve tefeyyüzleri vardır. Midenin ağlamasına rağmen, onlar masumane gülüyorlar.**

MANEVİ TERAKKİNİN
İKİ ÖNEMLİ VESİLESİ

RIYAZET (TERKLER)
AZ YEMEK İÇMEK

Riyazet ile az yeme içmek iki farklı mana olarak ele alınıyor. Az yemek içmek önemli bir adım ama tek adım değil az yiyebilirsiniz ama bizi meşgul eden tefekkürden uzaklaştıran ne varsa ki bu zamanda ki en büyük riyazet telefandan uzaklaşmaktır. Bu terkler ile beraber manevî terakkiyat hızlanır. Oruç bana manevî cephemi hatırlatıyor. İnsaniyetin farkındalığı ile süflü zevkler insana tat vermiyor. Kalp ve ruhun derecesini hayatına yakınlaştıkça kalbe ve ruha bakan lezzetler insana keyif ve lezzet vermeye başlıyor. O yüzden Ramazan ayında mü'minler derecelerine gayretine göre terakkiyat ve tefeyyüzleri var ve olması lazım bu marnalardan mahrum kalın bir suur için oruç belli saatlerde acılıktan öteye geçmez. Mide ağlarken beden tahakkümünden kurtulan kalp, ruh gibi manevî cephemiz masumane gülüyor.

Bu gülmenin adıda "lezzet-i ruhani" olsa gerek
DOKUZUNCU NÜKTE

Bu nüktede orucun nefsin mevhum hakikati olmayın
Rububiyet davasına bakan çok hikmetlerin den
bir hikmeti nazara verilecek.

Dokuzuncu Nükte:

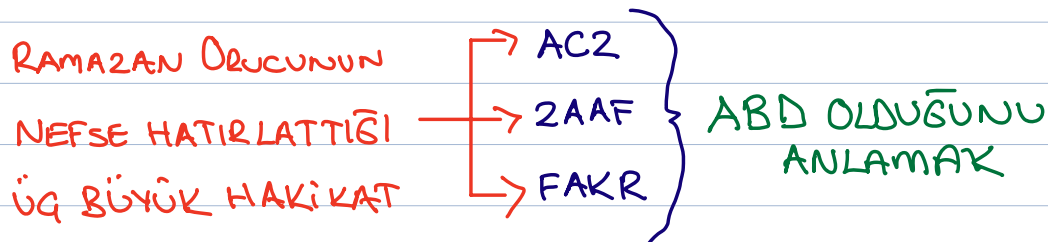
Ramazan-ı Şerifin orucu, doğrudan doğruya nefsin mevhum rububiyetini kırmak ve aczini göstermekle ubudiyetini bildirmek cihetindeki hikmetlerinden bir hikmeti şudur ki:

Nefis Rabbisini tanımak istemiyor, firavunane kendi rububiyet istiyor. Ne kadar azablar çektilse, o damar onda kalır. Fakat açlıkla o damarı kırılır. İşte Ramazan-ı Şerifteki oruç doğrudan doğruya nefsin firavunluk cephesine darbe vurur, kırar. Aczini, za'fını, fakrını gösterir. Abd olduğunu bildirir.

MEKTUBAT 404

Vahyin terbiyesinden mahrum kalmış bir nefis kendi heran yaradılan ve bu yaradılış içinde kendini ve şefkatle terbiye eden Rabbini unuttur ve kendi kendine Rablik dava eder. Kur'an'da Firavun ismiyle zikredilen kişi bu insan nefsinin Rablik davasında zirve olmuş ve zirve yapmış bir simgedir.

Nefsin bu Rablik iddiasını kırmanın en etkili yolu "acalıktır". Ramazan orucu nefse üa büyük hakikat içinde gizlenmiş bir "Abdiyet" dersini verir.

Hadisin rivayetlerinde vardır ki: Cenab-ı Hak nefse demiş ki: "Ben neyim, sen nesin?" Nefis demiş: "Ben benim, sen sensin!" Azab vermiş, Cehennem'e atmış, yine sormuş. Yine demiş: "ENE ENE, ENTE ENTE." Hangi nevi azabı vermiş, enaniyetten vazgeçmemiş. Sonra açlık ile azab vermiş, yani aç bırakmış. Yine sormuş: "MEN ENE VEMA ENTE?" Nefis demiş:

أَنْتَ رَبِّي الرَّحِيمُ * وَأَنَا عَبْدُكَ الْعَاجِزُ

Yani: "Sen benim Rabb-i Rahîm'imsin, ben senin âciz bir abdimim."

Üstad bu nükteyi daha iyi anlatmak için çok önemli ve üzerine çok ciddi düşünülmesi gereken bir hadisi şerifi nazara veriyor.

Nefsin Rububiyetini kırmak için yapılan azablarda nefsin göstermiş olduğu direnç ve benlik iddiası. Her türlü azaba hatta Cehennem azabına bile direnen ve BEN BENİM diyen nefis açlık ile birden bu BENLİK iddiasından çark etmesi ve cayması.

Akla burada şu soru geliyor.

Neden nefis her türlü azaba hatta cehennem azabına karşı bile benlik davasından vazgeçmiyor hala BEN BENİM diyebiliyor.

Neden bu direnç karşısında konu açlık olunca ki zahirde cehennem azabından daha düşük bir azab biçimi buna karşı davasından vazgeçiyor ve benlik iddiasını kenara bırakıp abid olduğunu ve Cenabı Hak'ın da RABBI RAHİM olduğunu kabul ediyor?

Bu manada şöyle bir tefekkürüm var...

NEDEN AQLIK ?

Mes'elenin kilit noktası nefsin firavniyet cephesi ve ona darbe vurmak. Sorun nefsin ilahı kabul etmemesi değil zaten ilahı kabul ediyor ama sorun nefsin Rabbi yani kendini terbiye eden an ve an yaratana bilmemesi ve bilmek istememesi.

Cehennem azabına direnmesinde ki sebep kendi varlığını kendinden bilip kendine mutlak bir vücud vererek BEN ve O zannına ikilemine girmesi.

Burada asıl olan azab değil terbiye etmek. Azab ile onun yani nefsin rehmi disencini arttırmak değil acz ve zaafını, fakr ve kusurunu idrak ettirip kendi kendine yeter olduğunun zannını kırmak.

Mahiyetindeki yüzleşmek istemediği nihayetsiz acz ve zaafını, fakr ve kusurunu idrak ile nihayetsiz kudret ve rahmete olan ihtiyaclığını hissettirmek.

Aaqla nefis iaten kırılıyor, mahiyetini anlayıp BEN ve O ikileminden, zannından kurtuluyor. Kendinde kendine ait, kaynağı kendinin olduğu bir gücün olmadığını anlayarak BEN zannından sıyrılıyor terbiye oluyor.

Korku ile terbiye nakis kalır ve olmaz. Zira korkuya dayalı itaatın içi nefretle doludur. Yapmamız gereken kendimizi Kur'an'ın iman eğitimiine tabi tutup zihni korku yerine kalbi bir korku olan "havfı" yerleştirmektir.

Havf yani kalbi korku çocuğun annesinin şefkatli tokadından korkup yine onun şefkatli sinesine sığınma halidir.

Allah korkusu bana azab verip beni acıpacak yakacak bir Allah'tan değil, beni şefkatle terbiye eden ve kainatı kusatan rahmeti ile herşeyi benim için yaratan rahmetini ve şefkatli halikiyetini inkar etmek bunları kendimden BEN'den bilmek olmalı.

Azab ayetlerine de bu münvalden bakmak ve değerlendirmek daha faydalı olur.

Azab ayetleri ikazat-ı ilahiye ve tehdid-i Kurbanıye ile Allah bana

"Sakin benim nihayetsiz rahmetimin gölgesinin gölgesi bile olmayan dünya hayatına ve varlığı bana muhtac olan nefsinde takılıp kanarak rahmetimle sana verdiğim nimetleri ve imkanları ve varlığını kendinden ve adi sebeplerden bilip aldanarak bu rahmetin azami tecelligahı olan ve seni onun için yarattığım cennetinden mahrum kalma.

Zira sen âbdsin ve varlığın ve vücudun benim yaratmamla var olup devam eder ve kaim olur. Nefsinin kendinde gördüğü vehmî vücud ve rablik iddiasına aldanmamak için Resulum olan Hz. Muhammed (Azm) ile gönderdiğim kitaba kulak ver "

Esas ve ana gayemiz bu ikazları kalp ile dinleyip nefsi dizginlemektir öldürmek değil zira nefis bana lazım. Ama terbiye edip ona binmektir. Mevla bu manaları tazammum eden bir suretle oruç tutabilmeyi, Ramazan ayı sonunda Cehennemden azad olabilmeyi nasip eylesin AMİN.....

Allahım! Efendimiz Muhammed'e ve âl ve ashabına Senin razı olacağın ve onun lâyık ve müstehak olduğu bir rahmetle, Ramazan ayında okunan Kur'ân'ın harfleri adedince salât ve selâm et. Âmin.

